Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 22 август 1968 йил, пайшанба ◆ № 196 (14.058). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЖАҲОН ЭНЕРГЕТИКЛАРИ КОНГРЕССИ

МОСКВА, 20 август. (ТАСС мухбири). «Жаҳон энергетика конференцияси» халқаро ташкилотининг еттинчи конгресси бугун Кремлдаги Съездлар саройида тантанали вазиятда иш бошлади.

Мажлисни «Жаҳон энергетика конференцияси» совет миллий комитетининг раиси, СССР Энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний очди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Я. Э. Калнберзин конгресс делегатлари ва меҳмонларини СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан табриклади.

Конгресс ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков, СССР министрлари қатнашмоқда.

«Жаҳон энергетика конференцияси» президенти доктор У. Коннолли энергетиклар Москва учрашуви ташкилотчиларига миннатдорчилик билдириб, конгресс қатнашчиларига муваффақиятлар тилади. Сўнгра Буюк Британия, Гана, Мексика, АҚШ, Чехословакия ва Япония делегатлари ўз миллий комитетлари номидан конференцияни самимий табрикладилар.

«Жаҳон энергетика конференцияси» халқаро ижроия кенгашининг фахрий раиси Х. Хартлидан конгресс номига табрикнома олинди.

Ялпи мажлисда академик А. П. Александров «Атом энергетикаси ва унинг техника тараққиётидаги роли» тўғрисида доклад қилди.

ТАЖРИБАЛАРНИ ЎРТОҚЛАШМОҚДАЛАР

ЛЕНИНГРАД, 20 август. (ТАСС мухбири). Социалистик мамлакатлар ёнғиндан сақлаш органларининг халқаро конференцияси қатнашчилари Ленинградда ўт балосига қарши кураш проблемаларини муҳокама қилмоқдалар. Бугун эрталаб Дўстлик ва тинчлик уйида очилган конференцияда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи, Чехословакия ва Югославиянинг ўт ўчириш хизмати раҳбарлари қатнашмоқдалар.

Конференциянинг иши 25 августгача давом этади. Унда социалистик мамлакатлардаги ёнғинга қарши кураш ишларини яхшилаш юзасидан тавсиялар қабул қилинади.

ТАСС БАЁНОТИ

ТАСС ўзига берилган ваколатга биноан шуни билдирадики, Чехословакия Социалистик Республикасининг партия ва давлат арбоблари қардош чехословак халқига кечиктириб бўлмайдиган ёрдам беришни, шу жумладан қуролли кучлар билан ёрдам беришни сўраб Совет Иттифоқига ва бошқа иттифоқдош давлатларга мурожаат қилишди. Социализмга душман ташқи кучлар билан тил бириктирган контрреволюцион кучлар Чехословакиядаги мавжуд социалистик тузумга ва конституция томонидан ўрнатилган давлат системасига таҳдид солаётганликлари сабабли мана шундай мурожаат қилиш зарур бўлиб қолди.

Чехословакиядаги ва унинг атрофидаги воқеалар тўғрисида қардош социалистик мамлакатларнинг раҳбарлари, шу жумладан Чехословакия раҳбарлари неча марталаб фикрлашиб олдилар. Шу мамлакатлар, халқларнинг социалистик ғалабаларини қўллаб-қувватлаш, мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш барча социалистик давлатларнинг муштарак интернационал бурчидир деган қатъий фикрдадирлар. Уларнинг мана шу муштарак позицияси Братислава баёнотида ҳам тантанали равишда эълон қилинди.

Чехословакиядаги вазият янада кескинлашаётганлиги Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ҳаётий манфаатларига, социалистик ҳамдўстлик давлатларининг хавфсизлиги манфаатларига дахл қилмоқда. Чехословакиядаги социалистик тузумга бўлаётган таҳдид шу билан бирга Европа тинчлиги негизларига ҳам бўлаётган таҳдиддир.

Совет ҳукумати ва иттифоқчи мамлакатларнинг — Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикасининг ҳукуматлари бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик принципларига асосланиб ҳамда мавжуд шартномалардаги мажбуриятларга мувофиқ қардош чехословак халқига зарур ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги илтимосни қабул қилиш лозим деб топдилар.

Бу қарор қардош социалистик мамлакатлар ўртасида тузилган иттифоқчилик шартномаларида давлатларнинг якка тартибда ва коллектив бўлиб ўзларини мудофаа қилишлари тўғрисида кўзда тутилган ҳуқуқига тўла равишда мувофиқдир. Бу қарор Европа халқларини неча марталаб уруш гирдобига ташлаган милитаризм, агрессия ва реванш кучларига қарши Европа тинчлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилишда мамлакатларимизнинг туб манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади.

Совет ҳарбий бўлинмалари мазкур иттифоқчи мамлакатларнинг ҳарбий бўлинмалари билан бирга 21 августда Чехословакия территориясига кирдилар. Чехословакиядаги социализм ғалабаларига бўлаётган таҳдид социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг хавфсизлигига бўлаётган таҳдид йўқотилиши ва қонуний ҳукумат маъмурлари шу ҳарбий бўлинмаларнинг Чехословакияда бундан буён туришига зарурат қолмади, деб айтишлари биланоқ бу ҳарбий бўлинмалар дарҳол Чехословакия Социалистик Республикасидан олиб чиқиб кетилади.

Кўрилаётган бу чоралар бирор давлатга қарши қаратилган эмас ва ҳеч кимнинг давлат манфаатларини бирон даражада бўлса ҳам камситмайди. Бу чоралар тинчлик манфаатларига хизмат қилади ва тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги ғамхўрлик туфайли кўрилди.

Қардош мамлакатлар четдан бўлаётган ҳар қандай таҳдидга ўзларининг бузилмас бирдамликларини қатъият ва кескинлик билан қарама-қарши қилиб қўядилар. Социалистик давлатлар ҳамдўстлигидан биронта ҳам халқанинг ҳеч кимнинг юлиб олишига ҳеч қачон йўл қўйилмайди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ ЯНГИ РАДИОСТАНЦИЯСИ

ПРАГА, 21 август. (ТАСС). Чехословакияда янги «Влтава» радиостанцияси ишлай бошлади. Радио ўзининг биринчи хабарида энг актуал мавзуларда муҳим хабарлар ва шарҳлар бериб туражагини маълум қилди.

«Влтава» радиостанцияси Чехословакия халқ армиясининг солдатлари ва офицерларига мурожаат қилиб, уларни социализм ғалабаларини ҳимоя қилмоқ учун Чехословакия территориясига кирган социалистик мамлакатларнинг армияларига ҳар томонлама ёрдам ва мадад беришга чақирди. Контрреволюциянинг ҳужум қилиш хавфи бўлиб турган пайтда, дейилади мурожаатда, бир минутни ҳам қўлдан бермаслик керак.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИ ВА МИЛЛАТ МАЖЛИСИ БИР ГРУППА АЪЗОЛАРИНИНГ

МУРОЖААТИ

Чехословакия гражданлари, ишчилар, деҳқонлар, меҳнаткаш зиёлиларнинг вакиллари, эркак ва хотин-қизлар, ёшлар!

Мамлакатнинг тақдири ҳал қилиниб турган ҳозирги дақиқаларда, тарихимизнинг ва бундан кейинги социалистик ҳамда демократик тараққиётимизнинг ҳамиша муҳим пайти бўлиб қоладиган дақиқаларда, йигирма йил ичида зўр бериб қилган ҳаракатларимиз, берган қурбонларимиз, меҳнатимиз туфайли эришилган моддий бойликлар тўғрисида биз учун гап олиб борилаётган дақиқаларда, ҳаёт-мамот масаласи ўртага қўйилган дақиқаларда сиёсий эътиқоди, миллати, дини ва ижтимоий ҳолатидан қатъи назар, социалистик ватанимизни қадрлаётган ва уни ҳақиқатан ҳам ўз ватани деб билган барча кишиларга, ҳаммангизга мурожаат қиламиз.

Биз Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг январь пленумида партиянинг ўзи бошлаб берган ва ўша пайтдан буён партия чинакам демократия ва чинакам инсонпарварликка эришиш ҳамда ватанимизнинг барча соф виждонли гражданларига азиз бўлган идеалларга эришиш манфаатларини кўзлаб, астойдил амалга ошириб келаётган прогрессив қадамларни суиистеъмол қилаётган кучлар социалистик тузумимизнинг натижаларини хавф остида қолдирган бир даврда сизларга мурожаат қилмоқдамиз.

Биз партиянинг ташаббусига биноан январь ойида социализмнинг янги қиёфасини излаш ва қидириб топиш йўлига — халқимизнинг турмуши ва ўй-фикрига жавоб берадиган ҳамда жамиятнинг ва шахснинг барча истиқболлари боғланган йўлга ўтиб олдик. Партия ўтмишнинг хатоларини ошкора танқид қилди. У социализмнинг инсоний ва демократик характерини ҳақиқатан ҳам ўзгартган шахсий ҳокимият режими давридан қатъиян юз ўгирди. Партия барча софдил ватанпарварларнинг актив иштироки ва қўллаб-қувватлаши билан ўтмишнинг хатоларини тузатиш ва ватанимизда тўла қонли, тўкин ва бахтиёр ҳаёт кечириш учун шарт-шароит вужудга келтириш мақсадида ниҳоятда ҳалол ниятлар билан янги даврга қатъий қадам қўйди.

Халқимизнинг демократия ва инсонпарварлик тўғрисидаги тасаввурлари билан ҳамиша маҳкам боғлиқ бўлиб келган асосий гражданлик ҳуқуқлари ҳаракат программасининг фикрлари ва прогрессив руҳида яна тикланди. Бу программа социалистик тараққиётимизнинг узоқ даврга мўлжалланган платформасидир. Халқимиз бу программани мисли кўрилмаган кенг кўламда қўллаб-қувватлади.

Ана шу якдиллик билан қўллаб-қувватлаш, аввало, янги йўлимизнинг ҳаққонийлиги, куч-қудрати ва жозибадорлигини тасдиқлади. Бу факт шу нарсани айниқса исбот қилдики, январгача бўлган даврнинг ҳар қандай камчиликларига қарамай, социализм ғоялари халқимиз орасида чуқур илдиз ёйди, бизнинг халқимиз социализмни ўз ҳаётининг табиий муҳити деб ҳисоблайди ва халқимизнинг ҳаққоният ҳамда адолатга астойдил интилиши январь пленумида белгиланган прогрессив ғояларда ўзининг чин ифодасини топди. Жамият ана шу ғоялар ёрдамида носоғлом бепарволик ҳолатидан қутулди ва шундай қилиб, фойдаланилмай келинган соғлом ташаббуснинг қудратли оқими учун кенг йўл очиб берилди. Бизнинг халқимиз ана шу тарихий синов пайтида жуда яхши бардош берди ва ўзининг юксак етуклигини яна бир марта исбот қилди.

Афсуски, узоқ йиллар мобайнида партиянинг обрўсини тўкиш ҳамда унинг жамиятга раҳбарлик қилишдаги сиёсий ва маънавий ҳуқуқига шубҳа туғдириш учун бундай қулай пайт келишини кутган кучлар жамиятимизнинг ана шу изланиш ва ўзгартириш давридан ўз мақсадлари учун, сиёсий майдонда актив ҳаракат бошлаш учун суиистеъмолдан фойдаландилар. Партиянинг ичидаги ва партия органларидаги муайян кучлар ҳам амалда ана шу ўнг кучларни қўллаб-қувватладилар ва бу билан улар партиянинг принциплари ва мақсадларига, пролетар интернационализми ғояларига қарши бўлиб чиқдилар. Улар ўз кучларини сиёсий ислоҳотимизнинг конституцион характерини систематик равишда бузишга биргаликда ҳаракат қилдилар ҳамда кучларни партия ва давлат органларининг январь пленумида белгиланган мақсадларни амалга ошириш жараёнидаги позитив тадбирларга қарши кураш учун тўпладилар. Улар айрим ходимларнинг, шу жумладан, Чехословакия Коммунистик партиясининг янги раҳбарлигида бўлган ва таҳдид қилаётган хавф-хатарга эътиборни мардлик билан ошкора жалб этган ҳамда реал вазиятнинг ҳамма мураккаб томонларини кўрган ходимларнинг обрўсини тўкиш мақсадида разил кампания уюштирдилар. Улар жамоат тартибини буздилар, разил миллатчилик хирсларини уйғотдилар, улар ҳатто Чехословакия социалистик ватанимизга туҳмат қилиш, халқимизнинг ҳалол меҳнатига, партиямизга, армиямизга, хавфсизлик органларимизга туҳмат қилишдан ҳам қайтмадилар, улар ташқи сиёсатимизнинг ўзгартирилишини талаб қилдилар. Уларнинг разил кампанияси ҳатто хусусан Варшава шартномаси қуролли кучларининг штаб машқлари туфайли Совет Иттифоқи билан бўлган иттифоққа ҳуруж қилишгача, шунингдек социалистик мамлакатлар билан бўлган дўстлигимизга ҳуруж қилишгача бориб етди. Бу билан улар социалистик мамлакатлар учун асло мақбул бўлмаган муҳитни вужудга келтирдилар.

Чехословакия Коммунистик партияси, республика ҳукумати ва миллий фронт аҳволни тушуниб, ниҳоятда зўр чидам билан иш кўрди.

Аммо бир неча бор, хусусан май пленумида таъкидлаб ўтилганидек, биринчи навбатдаги вазифа — ўнг антисоциалистик кучларнинг режаларини барбод этишдан, ҳаракат программасининг амалга оширилишини бирор хато қадам билан хавф остида қолдиришга йўл қўймасликдан, партиянинг бундан кейинги йўли тўғрисидаги масалани экстремистик фикр тарафдорлари эмас, балки партиянинг соғлом, прогрессив ядроси ҳал этишини таъминлашдан, партия ва давлат аппаратини, армияни, хавфсизлик, прокуратура органларини, судларни, халқ милициясини ошкора ва тўла равишда қўллаб-қувватлашдан, хуллас аҳволни мустаҳкамлашдан иборат.

Бироқ, партиянинг жиддий сиёсий масалани олижаноблик ва чидам билан ҳамда ҳақиқатан ҳам демократик йўл билан ҳал этиш усулини партиянинг кучли эканлигини эмас, балки заифлигини кўрсатади, деб ўйлаган экстремистик ўнг кучлар ўз ҳуружларини янада кўпроқ кучайтирдилар. Маълумки, Прагада ўз-ўзидан пайдо бўлган кўп минг кишилик йиғилишлар вақтида, ҳатто сурбетларча беадаблик қилинди, турли унсурлар партияга ҳужум қилдилар ва шундай йиғилишларда қатнашишга ўзлари бир неча бор мажбур этган партия вакилларини ҳақорат қилдилар. Шаҳарнинг қоқ ўртасида халқ милициясини тугатиш тўғрисида имзо тўплаш кампанияси очиқдан-очиқ ўтказила бошланди. Кўчаларда ўз-ўзидан бошланиб кетган ана шундай митингларда бўлган мунозара вақтида ўз фикрини ёқлаб чиққан коммунистларни жим туришга сурбетлик билан мажбур қилдилар ва уларга қарши бир неча марта жисмоний куч ишлатдилар. «Авто—Прага» заводида хатни имзолаган кишилардан кўпини ишдан бўшатишгача шармандаларча таъқиб этдилар. Матбуотда раҳбар ходимларнинг бошқача янада нозикроқ усуллар билан обрўсини тўкиш гарчи билвосита давом эттирилаётган бўлсада, ана шу қўпорувчилик фаолияти кейинги кунларда ўзининг баланд чўққисига етди — ўнг экстремистлар группалари Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг Прагадаги биносига ошкора ҳужум қилдилар. Шундай қилиб, экстремист кучлар партиянинг даъватига қулоқ солмадилар, балки ҳар қандай қилиб бўлса ҳам мамлакатимизда низо чиқаришга интилиб, ўзларининг қўпорувчилик ишларини тағин ҳам кучайтирмоқдалар. Шундай қилиб, олти қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг Братислава декларациясидан келиб чиқадиган мажбуриятлар систематик равишда ошкора бузилаётган вазият вужудга келди. Бу декларацияга партиямизнинг вакиллари ҳам имзо чеккан эдилар.

Гражданлар! Ҳозирги кунда меҳнаткаш халқимизнинг кейинги йигирма йил ичида вужудга келтирган ҳамма нарсалари хавф остида қолди, социализмнинг барча ғалабалари хавф остида қолди. Биз январь ойида қадам қўйган социалистик демократия йўлимизгина эмас, балки социализм негизининг ўзи, республикамиз ҳам хавф остида қолди.

Биз халқимизга нисбатан юксак жавобгарликни англаб, чинакам ватанпарварлик туйғулари, халқаро социалистик бирдамлик туйғулари билан тўлиб-тошган ҳолда, ўзимизнинг интернационал бурчларимизни англаган ҳолда социалистик истиқболимиз ва ватанимиз манфаатларини кўзлаб барча ватанпарвар кучларни жипслаштириш ташаббусини ўз зиммамизга олдик. Реакция тайёрлаган ва Липандаги (1434 йилда Липан ёнида бўлган жанг назарда тутилади.—**Редакция**) воқеаларнинг фожиона такрорланишидан дарак берадиган ўзаро қонли кураш хавфи бизда ёрдам сўраб Совет Иттифоқига ва бошқа қардош социалистик мамлакатларга мурожаат қилиш тўғрисидаги тарихий қарорни қабул қилиш заруратини туғдирди. Бизнинг иттифоқчиларимиз 1945 йилда, ҳаёт-мамот масаласи тўғрисида гап борган пайтда ҳам шундай ёрдам берган эдилар.

Биз барча гражданларни иттифоқчиларимизнинг ҳарбий қисмларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашга чақирамиз. Реакцион тўнтариш хавфи тугатилиши билан иттифоқчиларимизнинг қўшинлари Чехословакия территориясидан чиқиб кетадилар. Ҳозирги вақтда Чехословакия территориясида бўлган барча ажнабийлар бундан буён ҳам бизнинг меҳмондўстлигимиздан фойдалана оладилар, улар бизнинг қонунларимизга амал қиладиган бўлсалар, уларнинг хавфсизлиги ва дахлсизлиги тўла таъминланади.

Республика гражданлари, ҳозирги жиддий пайтда халқимиз олдидаги, ишчилар синфимиз олдидаги, мамлакатимиз халқлари олдидаги, халқаро ишчилар синфи ва жаҳон коммунистик ҳаракати олдидаги чуқур жавобгарлик туйғуларига амал қилиб сизларга мурожаат қиламиз ва реалистик фикр юритаётган ва социализм, тараққиёт ишини, январь ойидан кейин қабул қилинган янги йўлни қадрлаётган, Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик ишини қадрлаётган партия ядроси теварагига жипслашишга чақирамиз.

Сизнинг фаросатингиз, етуклигингиз ва сиёсий онгингизга қаттиқ ишонган ҳолда биз сизларни, ватанимизнинг барча соф виждонли гражданларини, ишчиларни, деҳқонларни, зиёлиларнинг вакилларини, эркаклар, аёллар, ёшларни, миллий фронтнинг соғлом кучларини, ҳарбий хизматчиларни, хавфсизлик органлари ходимларини, коммунистларни ва коммунист бўлмаган кишиларни, соф виждонли кишиларнинг ҳаммасини ҳар қандай реакцион кучларнинг партия ичкарисида ёки ташқарисида бундан буён қиладиган ҳуружига ўзларингизнинг конкрет ишларингиз ва конкрет ҳаракатларингиз билан халақит беришга чақирамиз. Стихиячилик, вайронгарчилик, анархияга йўл қўймангиз, осойишталик ва тартиб сақлангиз.

Биз январь ойигача бўлган сиёсат практикасини рад этамиз. Биз январь ойигача бебурд бўлиб қолган ва халқимизнинг ғоят кўпчилигининг қатъий зарбасига учраган методларга қайтишнинг бирон нишонасига ҳам йўл қўймаймиз. Ана шу методлар партиямизнинг раҳбарлик ролини ва меҳнаткашларимизнинг социалистик ғалабаларини хавф остида қолдирган эди ва куч ишлатиладиган низони ҳақиқатан ҳам келтириб чиқарадиган аҳволнинг вужудга келишига ёрдам берган эди. Бунинг аксича биз январь пленумининг прогрессив ғояларини ҳимоя қилишни ва тўла равишда амалга оширишни истаймиз. Бу ғоялар бизни ҳақиқатан ҳам замонавий, янги, инсонпарвар социалистик жамиятни, марксизм-ленинизм асосчилари кўзда тутган ва Октябрь ғалабасидан кейин амалга ошира бошлаган кишилар кўзда тутган жамиятни вужудга келтиришга олиб боради.

Биз республика вужудга келган куннинг 50 йиллиги билан боғлиқ бўлган прогрессив миллий традицияларимизга, фашистларга қарши кураш шиорига, миллий ва демократик бойликларимизга Словакия миллий қўзғолони, 1945 йил май ойида Прагада бўлган қўзғолон традицияларига, 1948 йил февраль ойидаги революцион чақириққа содиқмиз ва охиригача содиқ бўлиб қоламиз. «Бир қадам ҳам орқага қайтиш йўқ, доим олға!» Биз Совет Иттифоқи билан, унинг халқи билан, жаҳон социалистик ҳамдўстлигидаги барча мамлакатларнинг халқлари билан ва тинчлик, демократия, тараққиёт ҳамда социализмнинг барча кучлари билан қардошларча иттифоқ ва дўстлик воситаларини кўз қорачиғидай сақлаймиз. Ана шу кучлар мустақиллигимиз, миллий ва давлат суверенитетимизни гарантиялайди. Ана шу кучлар бўлмаганида биз янги Мюнхен хавфига, 1938 йилда уни бошлаб берган кишиларга яна дуч келиб қолган бўлур эдик. Чехословакия социалистик мамлакат сифатида ва социалистик ҳамдўстликнинг ажралмас таркибий қисми сифатидагина ривожлана олади: социалистик ҳамдўстликнинг кучи ва мустаҳкамлиги халқаро революцион ҳаракатнинг бундан кейинги истиқболларига асос яратиб беради: социалистик лагерни ҳар қандай йўсунда заифлаштириш ва унга путур етказиш жаҳонда революцион тараққиёт ва социализм ишига шундай зарар етказган бўлур эдики, бу зарарни тасаввур этиш ҳам қийин.

Ҳурматли гражданлар, биз биргаликда ҳаракат қилиб, таҳдид қилаётган хавф-хатар йўлига ғов солишимизга, биргаликда ҳаракат қилиб, ҳозирги оғир аҳволни бартараф қилишимизга ҳамда ватанимиз учун ва ҳозирги ҳамда келажакдаги авлодларимиз учун бахтли ҳаёт таъминлай олишимизга тамомила ишонган ҳолда сизларга мурожаат қилмоқдамиз.

Биз Шумава чегара тоғларидан тортиб, Тисса бўйидаги Чиернагача, Крконошдан тортиб Дунай соҳилларигача бўлган ерларда яшовчи кишиларнинг ҳаммасини, сизларни биз «демократия» ва «социализм» тушунчасини қандай нарсалар билан боғлаган бўлсак, ана шу нарсаларнинг ҳаммаси тўғрисида гап бораётган ҳозирги кунларнинг улуғворлиги ва жиддийлигини тушуниб олишга, ўз зиммангиздаги жавобгарликни англашга ва бирлик ҳамда ўзаро ишончни сақлашга чақирамиз. Биз ана шундай бирлик ва ўзаро ишонч билан бундан кейинги кунларга қадам қўймоғимиз керак.

Узоқни кўра билиш, тартиб сақлаш, тараққиёт, социализм ҳақиқати ва истиқболи, давлат суверенитети ва мустаҳкам бирдамлик бизнинг раҳбар принципларимиздир ва бундан буё[illegible] ҳам шундай принциплар бўлиб қ[illegible]лаверади.

Яшасин ва яшна[illegible] демократик социалистик Чехос[illegible]акия!

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ М[illegible]КАЗИЙ КОМИТЕТИ, ҲУКУМАТИ ВА МИЛЛАТ М[illegible]КЛИСИНИНГ ЁРДАМ СЎРАБ ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАР ҲУКУМАТЛАРИГА ВА КОММУНИСТИК ПАРТИЯЛАРИГА МУРОЖААТ ҚИЛГАН БИР ГРУП[illegible] АЪЗОЛАРИ.

ҲАМДЎСТЛИК ҲАЛҚАСИНИ ҲЕЧ КИМ ЮЛИБ ОЛОЛМАЙДИ

Кеча Тошкентга келиб марказий газеталарда ТАСС Баёнотини ўқидим. Аввало шуни айтишим керакки, социалистик мамлакатларнинг ҳамдўстлигига, улар орасидаги қардошликка хеч қандай куч раҳна сола олмайди. Бу табиий. Буни ҳаёт исботлади, буни тарих тасдиқлади.

Чехословакиянинг оддий кишилари, меҳнатсевар аҳли социалистик қурилишни ривожлантириш, унинг хавфсизлигини мустаҳкамлаш бўйича жуда кўп ишлар қилди ва қилмоқда Уни бундан кейин ҳам сақлаб қолиш, халқнинг ўзи севган социалистик тузумини мустаҳкамлаб боришдек олижаноб ишига ҳеч ким халақит беролмайди.

Тўғри, кейинги пайтларда Чехословакияда социализмга душман ташқи кучлар билан тил бириктирган контрреволюцион унсурлар мавжуд социалистик тузумга ва конституция томонидан ўрнатилган давлат системасига таҳдид солаётганликлари сабабли кескин вазият вужудга келди.

Чехословакиядаги социалистик тузумни ҳимоя қилиш мақсадида совет ҳарбий бўлинмалари ҳамда иттифоқчи социалистик мамлакатларнинг ҳарбий бўлинмалари Чехословакия территориясига кирганликлари ана шу улуғ мақсадга хизмат қилади.

Социалистик Чехословакия енгилмайди, у ўзи қўлга киритган жуда катта ғалабаларни қўлдан бой бермайди. Бу ҳаёт қонуни! Чунки, Чехословакия халқининг душманлари жуда катта хатога йўл қўйганликларини бутун дунёнинг оддий кишилари яққол сезиб турибдилар.

Совет халқи, қардош социалистик мамлакатларнинг бутун халқи, улар билан бирга тинчлик ва социализм иши жуда қимматли эканини билган кишилар Чехословакия халқининг тинчлик йўлидаги ҳаракатини қизғин қўллаб-қувватлайди. Бунга шак-шубҳа йўқ!

Эркин ЖОНИҚУЛОВ,
Тошкент область, Янгийўл районидаги Бобир номли 69-ўрта мактаб директори.

ЗАРУР ЧОРА

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқларининг қардошларча дўстлигини, бу давлатлар ўртасида вужудга келган ва тўла тенг ҳуқуқлиликка асосланган иттифоқни социализмнинг душманлари ҳеч қачон бўшаштира олмайдилар. Империалистик доиралар ва уларнинг тарафдорлари бўлган реакцион кучларнинг социалистик давлатлар ўртасига нифоқ солиш, биргаликда социализм ва коммунизм қураётган халқларнинг интернационал дўстлигини оз бўлса ҳам заифлантириш йўлидаги уринишлари қақшатқич зарбага учраб келди ва учрайверади.

Чехословакияни фашист босқинчиларидан озод қилиш йўлида халқларимиз биргаликда жуда кўп қон тўккан эдилар. Биз ўйлаймизки, Чехословакия халқи буни ҳеч қачон эсдан чиқармайди ва ўз мамлакатида эски тузум қайта тикланишини истамайди. Чехословакия халқи Совет ҳукумати ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ҳукуматлари кўрган зарур чорани фақат ўз мамлакатидаги реакцион кучларга қарши кўрилган чора дебгина эмас, балки агрессия ва реваншчи кучларга ҳам берилган, қақшатқич зарба деб билади.

К. РАҲМОНҚУЛОВ,
Жиззах районидаги Навоий номли колхознинг бригадири, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ҲАМИША БИРГАМИЗ

Меҳнаткашларнинг асрий орзусини рўёбга чиқарган социалистик тузумни Чехословакия халқи кўз қорачиғидай асрашга ҳамиша тайёр. Бу ҳаётбахш тузумнинг афзалликларидан баҳраманд бўлган оддий кишилар ҳеч қачон унинг маҳв бўлишини истамайдилар. Тенглик, адолат, дўстликни мустаҳкамловчи бу тузумни қуролмовчи душманлар — контрреволюцион кучлар ниятларига етолмайдилар. Жаҳондаги социалистик давлатлар бунга йўл қўймайдилар. Биз Совет Иттифоқининг Чехословакияда социалистик тузумни сақлаб қолиш учун кўраётган барча тадбирларини қўллаб-қувватлаймиз.

Бу кун Чехословакия Социалистик Республикасининг партия ва давлат арбоблари бошқа Иттифоқдош давлатлар қатори Совет Иттифоқига Чехословакия халқига тезда ёрдам беришни сўраб мурожаат қилган экан, қудратли ва адолатпарвар давлатимиз бу йўлда дадил қадам ташлаган экан, биз уни барча халқимиз қатори тўла қўллаб-қувватлаймиз.

М. АСҚАРОВ,
химия фанлари доктори.
Л. ИКРОМОВ,
А. АБДУСАМАТОВ,
химия фанлари кандидатлари.

ШАЙМИЗ

Радио орқали ТАСС Баёнотини эшитдик. Совет халқлари, шу жумладан, совет ёшларининг олдида турган муҳим вазифалардан бири Октябрь самараларини, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкам сақлашдир.

Совет халқи интернационализм байроғини ҳамиша баланд кўтарди. Бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Биз дўст чехословак халқига ҳар томонлама ёрдам беришга доимо шаймиз.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ёрдамида Чехословакия меҳнаткашлари контрреволюцион кучларга қаттиқ зарба бериб, ўз ватанларининг озодлиги, мустақиллигини ва суверенитетини тўла сақлаб қолишларига ишончимиз комил.

И. НОРБОЕВ,
Т. ТОШБОЛТАЕВ,
оддий солдатлар.

ДЎСТЛИГИМИЗ АБАДИЙ

ТАСС Баёноти социалистик мамлака[illegible] дўстликка нифоқ солишга уринаётганла[illegible] учун жиддий огоҳлантиришдир. Иккинчи жаҳон уру[illegible] якунларини ревизия қилишга уринаётганлар уларни[illegible] разил ниятлари мутлақо амалга ошмаслигини тушун[illegible]қлари ке[illegible]ак.

Совет кишилари қардош Чехосл[illegible]акия хал[illegible] билан доимо ҳамнафас. Бизнинг дўстлигимиз У[illegible] Ва[illegible] уруши фронтларида, ўзаро иқтисодий ва ма[illegible]аний ҳамкорликда тобланган, мустаҳкамланган. Бу дўстликка раҳ[illegible]а соладиган куч дунёда йўқ. Дўстлигимиз абадий!

С. МАНСУРОВ.
Тошкентдаги 1-босмахонанинг цех бошлиғи.

ОҚИЛОНА ТАДБИР

Биз, ишчилар Чехословакия тупроғини қора ўлат — фашизмдан озод қилишда минглаб Совет жангчилари қурбон бўлганликларини унутганимиз йўқ.

Чехословакияда барпо қилинган социалистик тузум ҳар икки давлат фарзандларининг муқаддас қони эвазига қўлга киритилган. Лекин ҳозирги кунда тараққиёт душманлари Чехословакияда социалистик тузум негизларига хуруж қилмоқда. Шунинг учун ҳам ТАСС Баёнотини заводимиз ишчилари зўр мамнуният билан қарши олишди.

Чунки, АҚШ, Германия Федератив Республикаси ва бошқа мамлакатларнинг империалистик кучлари Чехословакияда содир бўлаётган [illegible] воқеалар туфайли ўз ант[illegible] ликларини кучайтир[illegible] Социалистик мамлака[illegible] бу тадбири ялпи ти[illegible] сақлаб қолиш йўлидаги [illegible] бир эканлигини яна бир [illegible] намойиш қилди.

Б. ШЕРМА[illegible]
Андижон машин[illegible] заводининг смена [illegible] КПСС аъзоси

СЕКРЕТАРНИНГ БИР КУНИ

ОЧЕРК

Яшил «Волга» пастак панжарали гулзор ёнида тўхтади. Ундан қадди-басти самбитдек йигит тушди. Эгнида тўқ кул ранг финка, қора шим. Юзи буғдой мағиз, қора қоши қуюқ, калта сочини чап томонга сал эгиб тараган. Пиллапоя ёнида билагига қизил лента боғлаб турган икки қиз шошиб қолди:

— Райком секретари келди!

— Директорни чақирайлик!

Мактаб ҳовлисида гулгунлик, ёшлик қаҳқаҳаси чаппор урарди. Даста-даста гул кўтарган, ҳаворанг кўйлак, оқ фартукли қизлар, кўкрагида комсомол нишони чўғдек ёнган йигитлар тўда-тўда бўлиб гурунглашар, баҳслашар эди. Ўқувчилар секретарга гул тутқазишди. Шошиб директор етиб келди.

— Ҳосил тўйи муборак, — деди Маҳкам Камолов директорни табриклаб.

Қўнғироқ чалинди. Ўқувчилар саф тортишиб синфларга йўл олишди. Директор меҳмонни битирувчилар синфига бошлади. Болалар гур этиб ўринларидан туришиб, уларни кутиб олишди. Бу ердаги ҳар бир нарса, столдаги гуллар, ҳатто парта, доска, сиёҳдон Камоловга ўз болалигини эслатарди. Ахир, у ҳам куни кеча мана шу жингалак соч йигитчадек олдинги партада ўтирарди. Тарихни севарди. Айниқса, у Суворов, Кутузовга оид китобларни зўр иштиёқ билан ўқирди, орзуси — тарихчи бўлиш эди Лекин давр, ҳаёт талаби бошқача бўлди! Ватан уруши бошланди. Ватанга жасур жангчилар, тадбиркор командирлар даркор эди. Ёш Маҳкам қисқа курсли ҳарбий билим юртини битириб, фронтга жўнади. Йигирма ёшида ротага командирлик қилди. Дастлабки жанглардаёқ жасоратли командир сифатида танилди. Кўп ўтмай қўмондонлик унинг кўксига «Қизил Байроқ» орденини тақиб қўйди... Мактаб берган билим ҳар ерда, ҳатто жангда ҳам керак. Лекин буларнинг тақдири бошқача. Бу лочинлар тез кунда жўшқин ҳаётга йўлланма олишади Секретарь синфга кўз югуртириб, ўқувчиларни энг қувончли, ҳаяжонли дам — давлат имтиҳонига кирганликлари билан табриклади.

— Сизларга ишонаман, — деди у, — имтиҳонлардан фақат «беш» ва «тўрт» баҳолар оласиз. Бунга ҳар бирингизнинг қурбингиз етади. Ўз кучингизга қаттиқ ишонинг, сира шошманг, дадил бўлинг!

Сўнгра у далалардаги жўшқин ҳаёт, ёшларнинг мардона ишларидан сўзлади.

Юнусободлик Исоқова ҳам яқинда ўқувчи эди. Мактабни битиргач, фермада қолиб, донгдор сут соғувчи сифатида ном чиқарди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бўлди. Районда ёшларга эҳтиёж катта. Барча хўжаликлар яқин йиллар ичида тўла механизациялаштирилади. Бунга билимдон кадрлар керак! Уларни тайёрлаш ҳозир янгича олиб борилмоқда. Уч ой механизаторга шогирд бўлади, сўнг қисқача курсда назарий билим олади. Кимки бу ишга бел боғласа, марҳамат, унга барча шароит яратиб берилади.

Ўқувчилар райком секретарининг сўзини сидқидил билан тинглашарди. Камолов синфдан хурсанд бўлиб чиқди.

У ариқ бўйида газета ўқиб ўтирган шофер ёнига борди:

— Кетдик. Зоирхоннинг колхозига.

Зоирхон Жалилов Охунбобоев номли колхоз раиси. Бугун у ерда ҳам ҳосил кўтарилади.

Баланд тепадан ўтиб, янги айланма йўлга чиқилгач, яшил далада одамлар кўринди... Қалин картошка пояси ер бағирлаб қолган. Янги навнинг ажиб белгиси бу: пояси ерга ётгани — пишдим, етилдим, дегани. Катта пайкалнинг ярмисини қазиб бўлишибди. Бир тўда йигитлар копларни машинага ортишарди. Улар орасида раис ҳам бор.

Камолов колхозчилар билан сўрашиб ҳосилни кўздан кечирди. Жонивор роса битибди. У раисга қаради:

— Бугун қанча топширасиз?

— Қирқ тонна! Эртага олтмишга олиб борамиз.

— Тезлаштиринг, Зоирхон! Ҳозир шаҳарликларнинг кўзи бизда. Ҳар бир хонадонда уч марта қозон қайнайди. Демак, бир кунда уч марта сабзавоткорларни тилга олишади.

Секретарь сигарет тутатди. У ер-бу ерда картошка палаги тўдаланиб, бўрсиллаб ётган ерга гугурт чўпини ирғитиб сўради:

— Ўрнига нима экмоқчисизлар?

— Ўртаги картошка.

— Уруғ борми? — негадир кулди.

— Бор, кўр ҳассасини бир марта йўқотади.

Бригадир раиснинг ёнини олди:

— Уруғимиз ортиб қолади. Сотамиз!

— Яхши! Аммо уруғсиз раис топилармикан?

Учовлари хондон ташлаб кулишди. Камолов бундан икки йил олдин бўлиб ўтган гапга шама қилган эди. Ўшанда район партия комитети бошланғич партия ташкилотларининг хўжаликка раҳбарлигини ўрганган эди. Бюрода кўп тармоқли хўжаликни тенг олиб бормаётган, бир соҳанинг фойдасини иккинчи томоннинг зарари ўпириб кетаётган колхоз-совхозларининг аҳволи чуқур муҳокама қилинди. Охунбобоев номли колхоз тилга олинди. «Зоирхон яхши раис, — деди нотиқлардан бири, — у ишнинг кўзини билади. Ўзи агроном, бироқ колхози картошка экиб фойда ўрнига зарар кўряпти! Сабабини раис тушунтириб берсин».

— Уруғ олгандик, ёмон чиқиб қолди, — деди раис.

Кимдир луқма ташлади:

— Колхозда уруғ ғамланмайдими? Қизиқ, уруғсиз ҳам раис бўладими?

Бу саволдан баъзилар пиқиллаб кулиб юборди. Ажабо, кулгининг қудратли кучигина эмас, балки ғоят қиммат баҳоси ҳам бўларкан. Кейинроқ районда, бир кулгининг баҳоси, деган гап тарқалган эди. Мана унинг баҳоси: Охунбобоев номли колхоз 1966 йилда 92 минг сўмлик уруғ сотиб олган бўлса, ўтган йили юз минг сўмлик уруғ сотди. Картошка сердаромад тармоққа айланди.

Ўртага тушган сукунатни раис бузди:

— Маҳкам ака, шийпонга юринг, чой-пой ичайлик!

— Шошилиб турибман, ижрокомга кириб ўтишим керак.

— У ерга борсангиз, мени ҳам ола кетинг, — деди раис, — шифер ололмаётирман, зора униб қолса.

Улар машинада ёнма-ён ўтиришарди. Кўп ўтмай машина тўхтади. Катта терак ағдарилиб йўлни тўсиб қўйган эди. Икки йигит шошиб-пишиб шох буташарди. Улар билан «ҳорма-бор бўл» қилишгач, раис тушунтирди:

— Терак, толни кесиб кўчанинг икки ёнига мевали дарахт ўтказмоқчимиз.

— Яхши ўйлабсиз, — уни қувватлади Камолов, — илгари ота-боболаримиз тол эк, терак ўтқаз боланг кўпаяди, иморат қиласан дейишарди. Ҳозир уй комбинатлари хизматимизда. Эндиликда бизга мева керак. Кўпайтираверинг

Йигитлар йўлни очишди. Машина силжиди. Кўприкдан ўтилгач, бепоён қир сийнаси янада кенг очилиб кетди. Узоқда пастак ойнаванд иморатлар нурда ярқираб турарди. Бу — теплица комбинати Дала ўртасида, катта тут тагида бир киши қўлини соябон қилиб йўлга қараб турарди.

— Одил ота-ку! Тўхтайлик.

Одил ота манглайига қийиқ бойлаб олган. Ёнида помидор терилган яшиклар. У меҳмонларга яшикларни кўрсатиб ўтиришга таклиф қилди-да, шикоятомуз деди:

— Маҳкамбой, биз томонларда кўринмай қолдингиз.

— Иш кўп, отахон! Сиздан бир нарсани сўрамоқчиман. Эрта баҳордан буён плёнка тагидан помидор узяпсизлар. Теплица комбинати мартда кўкат беряпти. Бу — яхши. Бизнинг марра бутун районни шаҳарга йил бўйи янги сабзавот берадиган комбинатга айлантириш. Мана, помидорни олайлик. Баҳорда теплица, ёзу-куз даладан помидор аримайди. Аммо декабрь-январда эса кунимиз тузланганига қолади Қишгача янги помидор сақлай олсак эди.

— Эй, ўғлим, бунинг иложи бор. Мен сақлайман

— Қандай қилиб?

— Йўли осон. Парникни бир-бир ярим газ қазилади. Помидор саралаб жойланади. Уларни икки қатор қилиб парникка териб қўйилса, январгача секин қизараверади. Лекин бу ишнинг шарти бор. Бирламчиси шуки, кечки помидор экиш думини авайлаб тозалаш лозим. Парникка ёруғ тушиб, озроқ шамол ўтиб турса соз бўлади. Шундай қилинса, қиш бўйи янги помидор еяверасиз.

Секретарь йўлда селекционер отанинг гапини ўйлаб борарди. Ниҳоят, ҳамроҳига деди:

— Одил оталар — дала донишманди. Улар ҳамма нарсани билади — фақат, китоб ёзиша олмайди. Улардаги ақл, боболарнинг асрий тажрибасини олиб қолиш ёшларнинг шараф иши. Ўйлаб кўринг: у кишининг айтганини қилсак: аввало парниклар тозаланади — дезинфекция бўлади; иккинчидан, картошка ўрнига помидор экиб, уч ҳосил олинади. Қўшимча катта даромад! Бу масалани активлар ўртасига ташлаймиз. Сиз ҳам тайёрланинг.

— Мен тайёрман, — деди раис, — бу йил минг тонна кечки помидор сақлаймиз.

«Волга» райижроком биноси ёнида тўхтади. Суҳбат бўлинди. Ичкарига киришди. Ижроком раиси хомиш, ҳорғин кўринди. Секретарь сўрашиб унинг қўлини қисди-ю, ҳа деганда қўйиб юбормади.

— Маҳмуд ака, иссиғингиз борга ўхшайди?

— Сал тобим қочиб турибди.

— Соғлиғингизга қаранг! Дам олинг, даволанинг!

— Ҳозир дам оладиган пайтми?

— Ижроком ишига ўзим қарашиб тураман. Мен ҳам депутатман. Ижрокомда ишлаганман, озроқ тажрибам бор.

Маҳмуд Тожиев миннатдорчилик билдириб, жилмайди:

— Сизга ишонаман. Биламан ижрокомлигингизда орден олгансиз.

Камолов сўзни чўрт кесди.

— Шу бугуноқ сиз «Семашко»га бориб, ўзингизни бир капитал ремонт қилиб олинг!

Бахтга қарши, секретарь дилидаги гапни Маҳмуд акага айта олмади. У замонавий архитектура асосида қурилаётган район марказида Ватан урушида ҳалок бўлганларга ёдгорлик ўрнатишни ўйлаб юрарди. Уни чинакам халқ ёдгорлигига айлантирсак дерди. Бу ҳақда ижрокомнинг фикрини билмоқчи, имкониятларни ҳисобламоқчи эди. Лекин ҳозир бетоб одамни безовта қилгиси, хаёлини бўлгиси келмади.

Маҳмуд акани уйга жўнатиб ўзи райкомга қайтди. У иккинчи қаватга чиқиши билан ўз ёрдамчиси Осипованинг қувноқ овозини эшитди:

— Маҳкам Камолович, табриклайман! Кўчма Қизил байроқ ўзимизда қолибди.

— Хўш, яна қандай гаплар бор? Докладни кўчириб бўлишдими?

— Ҳа, ҳозир олиб кираман.

Камолов хонага кирди-ю, ўтирмаёқ Ильич номли колхозга телефон қилди:

— Раис йўқми? Парткомни беринг. Ўртоқ Азимов, яхши юрибсизларми? Бутун район бўйича юқори ташкилотларга деярли шикоят йўқ. Лекин сизларнинг колхозингиздан ҳозир менга шикоят қилишди. Ким дейсизми? Катта йўл ёқасидаги бедапоя, пичанлар. Оғайни, тезроқ ўриб олиш керак! Хўп денг! Яна анаву кампирга айтилган «хўп»дан бўлмасин! Лаббай? Унутиб бўладими?

Кеч куз эди. Камолов ҳузурига букчайган кампир кириб келди. Аҳволи танг: юзи қорайиб, кўзлари ичига ботган, ҳарсиллаб нафас оларди. Секретарь уни диванга ўтказиб, қўлига бир пиёла чой тутқазди.

— Райком болам, мен сени танийман, — деди у ҳаллослаб, — шу ерликсан. Раҳматли отангни ҳам билардим. Энди гапимни эшит. Уч норим-мадоримдан айрилганман. Уруш жувонмарг қилди...

Кампирнинг озғин бўйини тебраниб, ҳиқилдоғига ёнғоқдек нарса тиқилди. Аммо қизарган кўзига ёш келмади Эҳтимол, ёши қуриб битгандир Маҳкам Камолов унинг ёнига келиб ўтирди:

— Каттаси сен билан тенг эди, — деди кампир унга термилиб. Омон бўлса қирқ бешга кирарди. Мани саргардон қилиб қўярмиди?

— Онажон, сизни ким саргардон қилди? Урушдан омон қайтган ҳар бир киши сизнинг фарзандингиз!

— Эй, болам! Уйим уваланиб ётибди. Тузатиб бер десам, раис қулоқ солмайди.

Секретарь шитоб билан ўрнидан турди. Колхозга сим қоқди. Кейин деди:

— Она, уйингизни бир ҳафтада тузатиб беришади.

Кампир аста ўрнидан турди, битта-битта юриб чиқиб кетди. Секретарь шофёрни чақириб, онани колхозга ташлаб келишни буюрди. Кунлар ўтди. Иттифоқо, кампир яна келиб қолди. Қўлида кичик тугунча.

— Ол, ўғлим бу табаррук, — деди у. — Уч ўғлим экқан олмадан биттадан олиб келдим.

— Уй нима бўлди? Ремонти битдими?

— Йўқ! Раис парткомга солади, партком раисга.

Камолов қўлига олган папиросни эзиб ташлади. Райижроком муовини Ҳолида Охунжонована чақириб топшириқ берди. Ҳозир колхозга бориб уй нега ремонт қилинмаганлигининг сабабини билиш, раис, парткомдан изоҳ хати олиш керак.

— Тушунтириб қўйинг, — деди у, — колхоз раҳбарларининг обрўси фақат планни бажариш билангина кўтарилмайди. Одамларнинг меҳри уларнинг обрўйини оширади.

Хаёл бўлинди:

Хонада бир даста қоғоз кўтариб ёрдамчи кирди. Бу республика сабзавоткорлари қурултойида гапириладиган нутқнинг хомакиси эди. Камолов диққат билан сатрларга кўз югуртирди: Сўнгги йилларда Тошкент область Калинин районида экин майдони қарийб тўрт минг гектар камайди (зилзиладан зарарланган шаҳар аҳолисига жой учун берилди) Шунга қарамай, ялпи ҳосил ошиб борди Ҳосилдорлик 1,5-2 баравар кўпайди Қатор колхозлар қаддини тиклаб олди, тўққиз совхоздан еттитаси рентабель хўжаликка айланди. Бу ютуқларнинг сири нимада? Булар — янгиликни кенг жорий этиш, ихтисослаштириш, моддий манфаатдорликни ошириш самараси...».

Секретарь ўйланиб қолди. Кейин қизил қалам билан саҳифага айри чизиқ тортди. У саҳифа четига ёзди: «Районда айрим ютуқларга эришилди. Мавжуд имкониятлар олдида булар денгиздан томчи. Биз қурултойдан зарур масалаларни ҳал этишда ёрдам сўраймиз...».

У бутун текстни шу асосда ўзгартириб чиқди. Бирдан совтига қараса, футбол бошланибди. Камолов шошиб, эшикка чиқди.

Неъмат ЁҚУБОВ.

МАКТАБ КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Мактабда комсомол ишини қандай қилиб яхшилаш керак? В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига ва ВЛКСМнинг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш соҳасида ўқувчилар олдида қандай вазифалар турибди? Ана шу масалалар мактаб комсомол ташкилотлари секретарларининг Тошкентда очилган Бутуниттифоқ зонал семинари диққат марказида турибди. Семинар ишида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистондан, Озарбайжон, Арманистондан ҳамда Челябинск областидан келган қарийб уч юз киши қатнашмоқда. Тошкентнинг таниқли олимлари, масъул комсомол ходимлари семинар қатнашчилари учун лекция ўқийдилар. Тингловчилар шаҳар заводларида, фабрикаларида ва қурилишларида бўладилар. Ўзбекистон комсомолининг ветеранлари билан, ёшлар ва студентлар IX Жаҳон фестивалининг қатнашчилари билан учрашадилар. Семинар ўн икки кун давом этади.

(ЎзТАГ).

Навоий—Бухоро областидаги ёш шаҳар. Химиклар ва энергетиклар шаҳри Навоий кундан-кунга гўзаллашиб бормоқда. Суратда: шаҳардаги Ленин номли проспект.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Республикамиз пойтахтидаги электр монтаж асбоблари заводининг меҳнат аҳли ленинча вахтада туриб ишламоқда. Суратда: завод йиғув цехи комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, электр слесарь Неъматилла Шоазизов навбатдаги монтаж мосламасини тайёрламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚУВОНЧ ЭЛЧИСИ

Чироқчи районидаги «Кўкдала» совхозининг почтальони Холёр Ҳасановнинг чеҳрасидан ҳаммавақт табассум аримайди. Чунки у меҳр қўйган касби — почтальон бўлиб ишламоқда. Х. Ҳасанов матбуот нашрларини ва хат-хабарларни тарқатишда касбдошларига намуна кўрсатмоқда. Шунинг учун ҳам обуначилар, пенсионерлар ва нафақа пули олувчилар у кишининг хизматидан мамнун.

Биз билан суҳбатда Х. Ҳасанов: — Касбингни севсанг ишингни тамомламагунча тинчимас экансан. Борди-ю, бирор узрли сабабга кўра газета-журналларни ёки хат-хабарларни эгасига топширмасам, кўнглим ғаш бўлади, калаванинг учини йўқотгандай бўламан. — дейди.

Ўз касбига меҳр қўйгани учун ҳам одамлар уни «Қувонч элчиси» дейишади.

Т. ЎТАГАНОВ.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ЖАМОЛИ

ЧИНДОВУЛ

Намангандан чиққан автобус поёнсиз далалар, боғлар, тоғ йўлларидан бир ярим соат чамаси юриб серфайз бир қишлоқ марказига келиб тўхтади.

— Чиндовулга келдик. Сиз ҳам тушасиз шу ерда, — деди мен билан ўриндиқда ёнма-ён ўтириб келган кекса йўловчи ўрнидан турар экан.

Мен Чиндовулга эмас, Куйбишев қишлоғига бораётганимни айтганимда у кулди-да:

— Куйбишев, бу янги номи, асли Чиндовул дейишади, бу жойни.

Автобусдан тушар эканмиз кўз олдимизда ажойиб манзара намоён бўлди. Қаршимизда тоғ тизмалари, кўкка бўй чўзган тик қоялар, пастликда экинзорлар, боғроғлар ястаниб ётибди. Водийга жойлашган гўзал қишлоқнинг шинам уй-жой бинолари кўзга ташланади. Қоялар орасидан кумуш эритмадек мавжланиб азим дарё оқади ва водий бўйлаб кетган каналларга бўлиниб, неча минглаб гектар майдонни обиҳаёт билан таъминлайди. Қоялар оралаб кетган асфальт йўл олисдан ярқираб кўринади. Ана шу йўл билан юқорига — тоғ чўққисига кўтарилсангиз тўрт томонини баҳайбат тоғлар ўраб турган азим денгизга кўзингиз тушади. Бу — Улуғ Ватан уруши йилларида совет кишиларининг иродаси, ақл-заковати, меҳнати билан барпо қилинган Косонсой сув омборидир.

Чиндовул... нега шундай деб аташар экан-а бу жойни? Менга ҳамроҳ бўлиб келган, ана шу қишлоқда икки кам етмиш йилдан бери яшаб келаётган Қамбар ота билан танишиб қолдим. Кўп нарсани биладиган, ўткир зеҳнли, сезгир мўйсафид экан. У қишлоқни бундай аталишининг тарихини сўзлаб берди.

— Ота-боболаримизнинг айтишларига қараганда, бир замонлар бу ер тап-тақир дашт бўлган. Тоғ этаклари эмасми, кеча-кундуз кучли бўронлар, довуллар увуллаб турган. Қишлоғимизни Чиндовул деб аталишининг боиси ҳам шу бўлса керак.

Революциядан илгари пастқам уйлардан, эгри-бугри йўллардан иборат бўлган хароб бир қишлоқ эди. Октябрь инқилобидан сўнг қишлоқ қиёфаси ўзгариб кетди. Ҳозир қишлоқ деярли шаҳардан қолишмайди. Кўчалари кенг, ёруғ. Ойнадай текис, асфальтланган. Йўлнинг икки томонида азим тераклар, уларнинг соясида тартиб билан қурилган уй-жой бинолари. Ҳар бир томда телевизор антенналари кўринади. Хонадонларда зангори олов.

Наманганни гуллар шаҳри деймиз. Эндиликда унинг серфайз қишлоқлари ҳам хилма-хил гуллар, гулзорлари билан кишини мафтун қилади.

Куйбишев номли колхоз правленияси жойлашган майдон истироҳат боғини эслатади. Майдон ўртасида азим чинор, унинг тагидаги булоқдан шишадай тиниқ сув цементланган ҳовузлардан ҳовузларга жилдираб оқиб турибди. Катта ҳовузнинг устига шийпон қурилган. Унинг серфайз заллари кечқурунлари ёш-яланг колхозчилар билан гавжум бўлади. Ким биллиард ўйнайди, ким шахмат. Баъзилар газета ва журналларнинг янги сонларини кўздан кечиради. Майдоннинг кун чиқиш томонида пишиқ ғиштдан қурилган янги бино қад кўтариб турибди. Бу — колхоз музейининг биноси. Ҳозир музейни жиҳозлаш ишлари олиб борилапти. Майдоннинг иккинчи томонига меҳмонхона, маданият университети, кутубхона ва бошқа бинолар жойлашган. Бинолар атрофида анвойи гуллар яшнаб ўсяпти.

Шу кунларда қишлоқни қайта қуриш ишлари олиб бориляпти. Кейинги икки йилнинг ўзида 150 оила янги шинам уйларга кўчиб кирди. Бу вақт ичида ҳаммом, болалар боғчаси ва яслиси, касалхона учун янги бинолар қурилди. Қишлоқнинг асосий йўлларига асфальт ётқизилди. Қишлоқдаги икки клуб ва йигирма минг китоб фондига эга бўлган кутубхона аҳолига намунали хизмат кўрсатяпти.

Бундан икки йил илгари қишлоқда турмуш маданияти ва гигиенаси университети ташкил қилинган эди. Бу университетни шу дамгача 120 хотин-қиз битириб чиқди. Ҳозирги кунда университет машғулотларига 65 хотин-қиз мунтазам иштирок этяпти.

— Колхозимиз аъзолари, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Раҳимжон Холматов, — йил сайин пахтадан мўл ҳосил олмоқдалар. Давлат планлари ҳамма кўрсаткичлар бўйича муттасил ошиғи билан адо этиляпти. Бу эса колхоз экономикасини тобора мустаҳкамлаб, қишлоғимизда маданий-маиший ва ободончилик ишларини яхшилаш имкониятини беряпти. Ҳозир қишлоғимиз бош план асосида қайта қурилмоқда. Икки йилдан сўнг қишлоғимиздаги ҳамма кишилар янги шаҳарчада истиқомат қиладилар.

Қишлоқни ободонлаштириш ишида маҳаллий Совет депутатлари катта ёрдам кўрсатяптилар. Бу масала қишлоқ Советининг сессияларида тез-тез муҳокама қилинади. Депутатлар ўз сайловчилари олдида ҳисоб бериб турадилар. Айниқса, Маҳмуджон Нуруллаев, Абдусаттор Худойназаров сингари депутатлар ободончилик ишларида яхши фаолият кўрсатмоқдалар.

— Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг қишлоқларда маданий-оқартув ишларини янада яхшилаш тўғрисида шу йил чиқарган қарори, — деди ўртоқ Холматов, суҳбатимизга якун ясаб, — қишлоғимизнинг тағин ҳам обод ва кўркам бўлишини таъминлайди.

М. САИДОВ,
Наманган область, Чуст району.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«ХИЗМАТГА ТУҲМАТ»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 13 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада айрим ташкилотлар темир йўл хизматига эътиборсиз қараётганлари натижасида вагонлар вақтида бўшатилмаётгани, оқибатда давлат маблағи исроф қилинаётгани ёзилган эди.

Мақола юзасидан Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлиги қуйидагиларни хабар қилади. Мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам Шовот, Урганч, Раҳимов, Пахтаорол, Қарши ва Боёвут станцияларида вагонлар кўплаб бекор туриб қолган. Министрлик ...о тадбирлар белгилагандан сўнг, ...онларнинг бекор туриб қолиш ...ари кескин камайди. Область ...к хўжалик бошқармалари ва ... совхозлар трестларидан ...а совхозларга мол келтир...рган Цехонларнинг вақтида бўшатиб Ўзбек...ини текширувчи масъул ки...та Ми... тайинланди.

...сть ва районларга борувчи ...лигининг ходимларига жой. ...гонларга мол юклаш ва ту...графиги қандай бажарила...ни текшириш топширил...

ДИЁР ШАЙДОСИ

Қаҳрамон ўқитувчиларимиз

Қўқоннинг шундайгина ёнбошидаги Қудуқлик деган қишлоқда Усмон ака деган оддийгина деҳқон яшарди. Эсини танибдики, кўрган-билгани фақат бир парча еру омоч ва кетмон. У кексайганда ҳам одамлардек яйраб кун кечирганини билмайди. Ҳар эрта тонгда кетганича қош қорайганида ҳорғин қайтар, бўздан тўқилган ямоқ дастурхон атрофида ўтиришгач, баъзан жазли, кўпинча эса ёвғон ошни кўзга тўтиё қилгудек иштаҳа билан ичиб, у ёқдан-бу ёқдан гап бошларди.

Юсуф, дунёда икки киши хор бўлмайди. Бири билимдон, яна бири ҳунарманд, — дерди у ўғлига. Шукур қил, ўғлим. Ҳунаримиз бор экан, шунчалик кун кечириб турибмиз. Вақтлар келади, ҳунар яна ҳам қадр топади. Билимни эгаллаган киши эса энди қўяверасан, ўғлим. Оламни шундайгина кўз олдида тургандек кўради. Билимнинг хосияти кўп. Билимдон бўлсанг ҳеч қачон кам бўлмайсан...

Юраги армон билан тўлиб тошган отанинг бу насиҳатларини Юсуф сукут сақлаб тинглар, мағзини чақар, камоли соддаликданми:

— Дада, бу қанақаси, бутун оламни шундайгина кўз олдида тургандек кўра олади, билимли киши, деяпсиз. Шундай бўлиши мумкинми, — дея сўрарди такрор-такрор.

Шундай суҳбат давомида Юсуф, албатта, билимли бўлишга, отанинг айтганларини бажаришга аҳд қиларди. Орадан сал вақт ўтмай Усмон ота оламдан ўтди.

Дастлаб янги услуб мактабида маълумот орттирган Юсуф кейинчалик Фарғона педагогика билим юртини муваффақиятли тамомлади. Мана, энди у донғи кетган муаллим. Марҳум ота бечора фарзандининг муаллим бўлиши у ёқда турсин, оддий бир билимли киши бўлиб етишишини ҳам хаёлига келтира олмаган эди.

Илм-маърифатга астойдил ташна бўлган Юсуф ишдан ажралмаган ҳолда Педагогика институтининг география факультетига сиртдан кириб, уни ҳам муваффақиятли тамомлади. У бор билимини, қалб қўрини, куч-ғайратини ўлкани севишни ўргатадиган фанга — география фанини ёш авлодга ўргатишга бағишлади. Унинг ўзи ҳам бу фанни жуда севади. Шунинг учун бўлса керакки, қирқ йилдан бери ёш авлодга мана шу фанни — ўлкамизни таништирадиган фанни ўргатади. Жўшқин Енисей, Кура дарёлари, Уссурия баланд текислиги, Тундра. Тайга ўрмонлари. Узоқ Камчатка ю Курил ороллари... Ҳамма-ҳаммасини Юсуф ака ҳаёлидан ҳар куни ўтказади.

Юсуф аканинг ўқитувчиликдек ғоят мураккаб, машаққатли касбга меҳр қўйиши, қирқ йил давомида ана шу касбга содиқ қолиши ва уни ҳамон ардоқлаши натижасида бугун Ватанимизнинг 70 ўқитувчиси қатори у ҳам муносиб тақдирланди, энди у Социалистик Меҳнат Қаҳрамони!

Қандай бахт. Устоз Москвада. Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездида иштирок этар экан. Ҳар танаффусга чиққанда унинг номига шогирдларидан, минглаб каттаю кичик талабаларидан келган табрик хат ва телеграммаларни топширишарди. Кўкрагини Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Ҳурмат белгиси» ордени безаб турган Юсуф акага танаффусда яна бир даста телеграммаларни келтириб беришди. Улардан бирида шу сўзлар ёзилган эди: «Дадажонимиз, қаҳрамонлик унвонингиз муборак бўлсин. Сиз билан ҳамма вақт фахрланувчи ўғилларингиз: Марс, Эльбурс, Амур, Казбек, Марат». Фарзандлари табригини қайта-қайта ўқиди ота Шу дамда марҳум отаси, унинг насиҳатлари, бир умр армон билан ўтган бахтсиз ҳаёти кўз ўнгидан ўтди. Чеҳрасидаги илиқ табассум ўрнини тунги шабнам доналаридек шодлик ёшлари эгаллади. Юсуф аканинг фарзандлари одамлар ҳавас қилса арзийдиган бўлиб етишишди. Улар врач, инженер. Ҳаммаси ҳам отанинг ҳурматини бажо келтиришади.

Мураббий ўзи 34 йилдан бери ишлаб келаётган Амин Умарий номли 3- ўрта мактаб коллективи ўртасидагина эмас, Қўқон шаҳри аҳолиси ўртасида ҳам ҳурматга сазовордир. — Шу 34 йил давомида, — дейди мактаб директори, Юсуф аканинг шогирдларидан бири Меҳнат Қизил Байроқ орденли ўқитувчи Ҳадичахон Обиджонова, — ўзлари ўқитадиган 5 — 10-синфлар бўйича доимо 100 процент ўзлаштиришга эришдилар. Ўтган ўқув йилида ҳам 7-8-синф ўқувчиларининг 85-90 проценти ўқув йилини фақат «4», «5» баҳолар билан якунлади. Булар ҳаммаси тажрибали методистнинг кўп йиллик педагогик тажрибаси, дарсни ўтишда материалларнинг бой бўлишига, кўргазмалик принципига, юксак сиёсий ва илмий мазмунига алоҳида эътибор беришнинг самараси.

Педагоглик касбини муқаддас билиб қирқ бир йилдан бери мураббийлик қилаётган Юсуф ака Усмонов 1944 йилдан бери Коммунистик партия аъзоси. Коммунист ўқитувчи серқирра ижодини кенг жамоатчилик ишлари билан боғлаб олиб боришда ҳам кўпгина ёш педагогларга ибрат бўлмоқда. У 14 йилдан бери Фарғона область ўқитувчилар малакасини ошириш институти Қўқон группа районлари бўйича филиалининг раҳбари.

У кексайиб қолдим, бу иш ёшларнинг иши дейдиганлардан эмас. Баъзан унга тенгқурлари ҳазиллашишиб:

— Юсуф, кўпам жонсарак бўлаверма, қаридик энди, ёшлар қилишади қолганини деб қўйишса борми, тамом. Бундай гапдан кайфияти бузилади. Бирон бир камчиликни сездингми, томошабин бўлиб турма, қўлингдан келадими, аралаш, ёрдам бер. — дейди.

Бугун устознинг кўксида энг олий нишон Ленин ордени ва Ўроқ ва Болға Олтин юлдузи порлаб турибди. Муҳтарам муаллим, шогирдлар номидан Сизни яна бир бор муборакбод этамиз.

А. ОЛИМОВ.

МАШИНА ТЕРИМИ — ДАРОМАД МАНБАИ

Мутахассислар маслаҳати

<> <>

Партия ва ҳукуматимиз пахтачиликни, хусусан энг кўп меҳнат талаб қиладиган ҳосил йиғим-теримини механизациялаш ҳақида катта ғамхўрлик қилмоқдалар. СССР Министрлар Совети 1964 йилдаёқ шпинделли терим машиналарида биринчи ва иккинчи марта терилган пахтага биринчи сорт баҳоси билан ҳақ тўлашга ижозат берган эди. Пахтани қабул қилиш ва унга ҳақ тўлашнинг ана шу тартибини қўллаш ҳосил йиғим-теримини механизациялашни кенгайтириш ва пахтакорларнинг моддий манфаатдорлигини кучайтиришнинг муҳим омили бўлди.

Кейинги йилларда республикада машинада терилган пахтанинг миқдори бирмунча кўпайди ва 1967 йили бир миллион 551 минг тоннага етди ёки ялпи ҳосилнинг 38,3 процентини ташкил қилди. Бултур Сирдарё областининг хўжаликлари ялпи ҳосилнинг 65,9 процентини, Тошкент областининг хўжаликлари 61,8 процентини машиналарда териб олдилар. Республиканинг совхозлари эса етиштирилган пахтанинг 55 процентдан кўпроғини терим агрегатлари бункеридан тўкдилар.

Оққўрғон, Бўка, Киров (Сирдарё области), Пахтаорол ва Пахтакор районларида 1967 йили ялпи ҳосилнинг 70 проценти ва ундан кўпроғи, «Малик», «Гулбоғ», «Самарқанд», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозлари ҳамда Оққўрғон районидаги «Ленинград», Свердлов номли, Ҳамза номли, Пахтаорол районидаги «Олғабос» колхозлари ва бошқа хўжаликларда етиштирилган ҳосилнинг деярли ҳаммаси машиналар билан териб олинди.

Техникани кенг қўллаш пахта тайёрлаш суръатини тезлаштириш имконини берди. Ҳосил йиғим-терими айни авж олган паллада машиналар бункеридан ҳар куни 45-50 минг тонна пахта тўкилдики, бу 800 минг теримчининг қўлда терадиган пахтасига тенгдир.

СССР Министрлар Советининг шу йил 6 февралда 1968—1969 йилларда машинада терилган пахтани қабул қилиб олиш ва унга ҳақ тўлаш тартиби ҳақида қабул қилган қарори пахтачиликни комплекс механизациялашни ривожлантириш ҳақида қилинаётган ғамхўрликнинг янги ёрқин намунасидир.

Бу қарор муносабати билан машинада терилган пахтани қабул қилиб олиш ва унга ҳақ тўлаш шартлари яна икки йил амалда бўлади. Бундан ташқари, шпинделли машиналар билан терилган биринчи сортли пахтани кўпроқ топширишдан пахта етиштирувчи хўжаликларнинг манфаатдорлигини ошириш мақсадида амалдаги харид нархларига қўшимча ҳақ бериш тартиби белгиланди.

Мавсумда шпинделли машиналар билан биринчи ва иккинчи теримда терилган барча пахтанинг 40 процентдан кўпроқ қисми биринчи сортга топширилса, 41-процентдан то 50 процентгача бўлган қисмининг тайёрлов пункти томонидан биринчи сортга қабул қилинган ҳар бир тоннаси учун 40 сўм қўшимча ҳақ тўланади.

Шпинделли машиналар билан биринчи ва иккинчи теримда терилган ҳамда тайёрлов пункти томонидан биринчи сортга қабул қилинган пахта умумий миқдорининг 50 процентдан зиёдига, яъни 51 процентидан бошлаб ҳар бир тоннаси учун 80 сўмдан қўшимча ҳақ тўланади.

Қарорда қўшимча равишда олинган ҳақнинг 50 процентини машина теримида бевосита қатнашган ва давлатга юқори сифатли пахта топширилишини таъминлаган кишиларни мукофотлашга сарфлаш назарда тутилади. Ҳукуматнинг бу қарори машина теримининг рентабеллик даражасини анча ошириш, колхоз ва совхозларнинг даромадини кўпайтириш ва колхозчилар ҳамда совхоз ишчиларининг моддий манфаатдорлигини кучайтириш имконини беради.

Хўжаликларнинг раҳбарлари маҳаллий касаба союз ташкилотлари билан биргаликда колхозчи ва совхоз ишчисининг мўл ҳосил олиш ҳамда машинада терилган пахта сифатининг юқори бўлишини таъминлашда қай даражада қатнашганлигига қараб, мукофотланиши лозим бўлган ходимларнинг рўйхатини ҳамда бериладиган мукофотнинг миқдорини белгилашлари керак.

Шпинделли машинада терилган биринчи сортли пахтанинг миқдорини кўпайтирганлик учун олинган қўшимча ҳақ ҳисобидан хўжаликда вужудга келган мукофот фондини хўжалик ичидаги бригада ва звенолар ўртасида улар шпинделли машинада терилган пахтанинг 40 ва 50 процентдан кўпроғини биринчи сортга топширганликларига қараб тақсимланади.

Бригада ёки звено томонидан олинган мукофот фондининг 50 процентини механик-ҳайдовчиларга, қолган 50 процентини эса машинада терилган пахтани ташишда қатнашган тракторчи-машинистларга, пахта териш машиналарига хизмат кўрсатган мастер-созловчиларга, сувчиларга, бригада бошлиқлари ва уларнинг ёрдамчиларига, бўлимлар ва участкаларнинг механиклари ҳамда агрономларига, пахта териш машиналарининг инженерларига бериш тавсия этилади.

Хўжаликлар машинада терилган ва топширилган пахтанинг сифатини яхшилаш ҳисобидан мукофот фондини вужудга келтира олмаган, лекин айрим бригадалар шпинделли машинада териш ҳисобидан биринчи сортли пахта топшириш соҳасида юксак кўрсаткичларга эришган ҳолларда, хўжаликларнинг раҳбарлари ана шу бригадаларнинг ходимларини мукофотлаш учун маблағ қидириб топишлари лозим.

Шпинделли машинада терилган пахтанинг саноат сорти тайёрлов пунктида ҳар бир пахта етиштирувчи хўжалик бўйича алоҳида, хўжаликлар ичида эса бригада ва звенолар бўйича алоҳида ҳисобга олинади. Бунинг учун тайёрлов пунктига жўнатилган пахтанинг ҳар бир партиясига бригада, бригадирнинг (звено бошлиғининг) фамилияси, пахтанинг селекция сорти, шпинделли машинада биринчи ёки иккинчи теримда терилганлиги кўрсатилган накладной қўшиб юборилади. Бу накладнойга тайёрлов пунктининг классификатори қабул қилинган пахтанинг миқдори, навбатдаги партияда келтирилган пахтанинг сорти ва номери ҳақида белги қўяди.

Колхозларнинг правлениелари, совхозларнинг дирекциялари, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаларининг раҳбарлари кундалик топширилган пахтанинг маълумотларига асосан юқори сифатли пахта теришни ташкил этиш юзасидан зарур чоралар кўрадилар. Қўшимча ҳақ тўланиши лозим бўлган пахтанинг умумий миқдори ва тўланадиган қўшимча ҳақнинг суммаси тайёрлов пункти томонидан ҳар бир хўжалик бўйича 20 ноябрдан кечиктирмасдан ҳисоблаб чиқилади.

Илғор хўжаликларнинг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, пахта етиштириш агротехникаси талабларига, пахтаси машинада териладиган майдонларни тайёрлаш технологиясига, дефолиацияни ўтказиш муддатларига қатъий риоя қилинса, шунингдек терим ишларининг оптимал схемаси қўлланилса шпинделли машиналарда терилган биринчи сортли пахтанинг салмоғини кўпайтиришга эришиш мумкин. Бу соҳада ҳосили машинада териладиган участкаларни бегона ўтлардан яхшилаб тозалаш, дефолиацияни ўз вақтида ҳамда юқори сифатли қилиб ўтказиб, ғўза тупларидаги баргнинг камида 75-80 процентини тўктириш, терим машиналари учун кенглиги 8-9 метрдан иборат қайтиш полосалари тайёрлаш, шпинделли машиналар билан пахта теришни ғўза тупларидаги кўсакларнинг 50-60 проценти очилганда бошлаш, терим машиналарини созлаш ва юритиш қоидаларига қатъий риоя қилиш, уларни доим соз ҳолда сақлаш катта аҳамиятга эгадир.

Машинада терилган пахтанинг кўпроқ қисмини биринчи сортга топширганлик учун моддий манфаатдорликни ошириш тадбирларини қўллаш машинада териладиган пахтанинг миқдорини янада кўпайтириш ва унинг сифатини кескин яхшилаш имконини беради.

А. ДУДКО,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Пахтачилик ва бошқа техника экинлари бош бошқармасининг бошлиғи.

Х. МЯСОУТОВ,
министрлик Меҳнат ва меҳнатга ҳақ тўлаш бошқармасининг бошлиғи.

В. ГОРН,
министрлик Механизация бош бошқармасининг бошлиғи.

В. ПЛАТОНОВ,
Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси институти механизация бўлимининг мудири.

ТАРБИЯ МАВЗУИДА

ШАХС ВА КОЛЛЕКТИВ

Карл Маркс ўсиб келаётган ёш авлодни коллективизм руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор берган ва ана шу тарбиянинг назарий асосларини ишлаб чиққан эди. Унинг фикрича коллективизмнинг моҳияти кишиларнинг индивидуал, шахсий эркинлигини ривожлантиришни назарда тутади. Кишилар шахсий эркинлигининг ривожланиши коллектив орқали ва коллективнинг унга берган маслаҳати, кўрсатган йўл-йўриқлари билан вужудга келади. Шунинг учун ҳам ҳар бир шахс ўзини ҳаётда инсонга қанчалик яқин тутса, инсон шахсини ҳурмат қилса унинг ҳаёти қувноқ, сермазмун бўлади.

Шахснинг ҳаёти қувноқ, руҳан тетик бўлиши аввало унинг кўпчиликка бўлган муносабати, коллектив манфаатидан шахсий манфаатини устун қўймаслигига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Меҳнаткашларни ва совет ёшларини коллективизм руҳида тарбиялаш кишидаги индивидуалликнинг, унинг алоҳида хислати ва қобилият нишоналарининг шаклланишига мутлақо зид эмас. Шахснинг ривожланмай яшириниб ётган ҳамма кучлари ва имкониятлари коллективда тўла намоён бўлади ва ҳар томонлама ривожланади.

Маркс жамиятдаги кишиларнинг муносабатларини таҳлил қилар экан, «Шахс ўз қобилиятларини ҳар тарафлама ривожлантиришга имконият берувчи воситаларни фақат коллективда олади ва бинобарин, коллективдагина шахс эркинлиги бўлиши мумкин», — дейди.

Ҳақиқатан ҳам инсон коллективда юқори кўрсаткичга ва маҳоратга эришади, билим, санъат ва ҳунар эгаллайди. Кишилардаги ўзига хос хислат, меҳнатнинг ижодий кўринишлари, бадиий ва илмий ижод коллективда баҳоланади, қўллаб-қувватланади. Жамиятда шахслар жисмоний жиҳатдангина эмас, балки маънавий томондан ҳам бир-бирларини яратадилар. Шахснинг жамият фойдаси учун зарур бўлган фикр-мулоҳазалари, шахсларнинг бир-бирига ўзаро таъсири коллективнинг маънавий бойлигини вужудга келтиради. Шунинг учун ҳам коллектив шахснинг жамият учун фойдали бўлган ўзига хос хусусиятларини қўллаб-қувватласа, рағбатлантирса шахсдаги тўла шаклланмаган хислатлар ривожлана боради. Жамият ҳар бир шахснинг ҳар томонлама вояга етишидан, ундаги қобилият нишоналарини шакллантиришдан, унинг шахсий хислатларини тобора ривожлантиришдан манфаатдордир.

Янги кишини коллективизм руҳида тарбиялашда меҳнаткашлар ва айниқса ёшларни коллективизм руҳида тарбиялашда коллективнинг ҳамкорлиги ва ўртоқларча ўзаро ёрдам кўрсатиши муҳимдир.

Бу борада Тошкент шаҳар, Октябрь районига қарашли 1-мактаб педагогика коллективининг ўз аъзоларига кўрсатган ҳамкорлиги ва ўзаро беғараз ёрдамлари диққатга сазовор. Ер қимирлашдан уйлари шикастланган Баҳодирова, Абдуллаева ва Каримова сингари ўқитувчиларга мактаб коллективи ёрдам қўлини чўзди. Уларнинг қайғусида ҳам, хурсандчилигида ҳам коллектив бирга бўлди.

Мактаб ўқитувчиси Ф. Исмоилова руҳий тушкунликка тушиб юради доимо тажанг, жаҳлдор ва тортинчоқ. Бунинг сабаби ёлғизлик. Коллектив аъзолари маслаҳатлашиб, сизнинг дўстларингиз бор, ҳеч вақт ёлғиз эмассиз, биз ҳар қандай ишда ёрдам беришга тайёрмиз, деб тушунтирдилар. Айниқса Ф. Исмоилова касал ётган вақтида Каримова, Ҳидоятова, Асимова сингари ҳамкасблари унинг уйида ва касалхонада навбатчилик қилишди.

— Бизнинг коллективимизда, — дейди мактаб директори М. Юсупова,— беғараз ёрдам ва ҳамкорлик яхши йўлга қўйилган. Биз мактаб ўқитувчиларига дарс соатларини бўлишда, коллективнинг фикрини, унинг коллективга кўрсатган беғараз ёрдами, умум фойдаси учун қилган ҳаракатларини ва оила аъзоларининг оз-кўплигини ҳам назарда тутамиз.

Масалан, математика ўқитувчиси Ҳидоятованинг 7 боласи бор, унинг дарси 27 соат, математик Раҳматованинг боласи учта, турмуш ўртоғи ҳам ишлайди, унга 18 соат дарс берилган. Ишнинг бундай тартибда қўйилиши мактаб коллективининг аҳиллигига боғлиқдир.

Ўқувчиларни ҳаётга ва меҳнатга тайёрлаш, уларда ақлий ва ахлоқий сифатларни шакллантириш ҳам коллективга боғлиқ. Ҳар бир ўқувчи мактаб даврида коллектив бўлиб ўқийди, коллектив бўлиб ишлайди ва коллектив бўлиб дам олади. Демак, ўқувчи ёшлигидан бошлаб коллективизмнинг принциплари билан танишади ва уни ўрганиб боради.

Ўқувчиларни дастлаб коллектив бўлиб ишлашга, кўпчилик фойдаси учун меҳнат қилишга, шахсий манфаатни коллектив манфаатига бўйсундиришга одатлантириш зарур. Беғараз, ўртоқларча ёрдам бериш, бир киши ҳамма учун ҳамма бир киши учун деган қоидани сингдириб бориш, ёшларимизни келажагимизнинг муносиб эгалари қилиб тарбиялашда катта аҳамиятга эгадир.

А. АҲМЕДОВ,
педагогика фанлари кандидати.

ЛИМОН ХОНАДОНДА ЎСАДИ

Лимон солинган бир пиёла чойни рад этадиган кишини топиш амри маҳол. Чунки бу шифобахш меванинг кўп дардларга даво эканлиги инсониятга жуда қадим замонлардан бери маълум. Табобат илмининг луқмони Абу Али ибн Сино ҳам «натрун»нинг (лимон) турли-туман касалликларга даволигини ёзиб қолдирган.

— Лимон мевасида, — дейди Денов шаҳридаги Жанубий Ўзбекистон мевачилик ва узумчилик селекцияси станциясининг илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати А. Ядров, қанд моддалари, турли кислоталар, минерал тузлар, витамин ва пектинлар, ёқимтой ҳид таратадиган эфир мойлари бор. Бу шифобахш мева дарахтлари Қора денгиз бўйидаги боғларда, Ўрта Осиё шароитида эса қишда усти ёпиб қўйиладиган хандакларда ўстирилади. Аммо, лимонни хонадонда ҳам етиштириш мумкин. Бу унчалик қийин иш эмас. Бунинг учун лимон ўстириладиган хона етарли даражада ёруғ бўлмоғи, куз ва қиш ойларида хонадаги ҳарорат 15 даража атрофида бўлмоғи керак.

Хонадонларга бориб ўсиб ва мева қилиб турган лимонни кўрганимиздан кейин олимнинг гапларига ишонч ҳосил қилдик. Мана, эни 4-5, бўйи 7-8 метр келадиган ёруғ хонада 4 туп лимон дарахти ўсиб турибди. Улар нормал ҳосилга кирган.

Хонадонда ўстирилаётган лимон дарахтлари баҳор кириб, кунлар исий бошлагач, вақти-вақти билан ҳовлига чиқарилиб туриларкан. Совуқ бўлиш ва музлаш хавфи ўтиб, баҳор фасли бошланганидан то кузгача ҳовлида ўстириларкан.

Хонадонларда етиштирилаётган лимоннинг томир системаси унчалик катта бўлмаганлиги учун у февраль ойидан бошлаб суперфосфат ва хлорли калий билан озиқлантирилар ва бу хил озиқлантириш сентябрь ва октябрь ойларида такрорланар экан.

— Хонадонда ўстириш учун лимоннинг қайси нави қулай? — сўрадик ўрток Ядровдан.

— Бизнинг станциямизда олиб борилган тажриба мейер навли лимоннинг жуда қулайлигини кўрсатди. Чунки, бу нав лимон қаламчалардан жуда тез кўкаради ва уч йилдаёқ ҳосилга киради. Баъзи шинаванда миришкорлар лимоннигина эмас, ҳатто апельсинни ҳам ўз хонадонларида уруғидан ўстириб етиштирмоқдалар. Бироқ, уруғидан ўстирилган дарахтлар 5-10, ҳатто 15 йил парвариш қилинса ҳам ҳа деганда мева беравермайди. Фақат мева берадиган шохлардан олинган қаламчалардан ўстирилган дарахтгина уч йилда ҳосилга киради.

Жанубий Ўзбекистон боғдорчилик ва узумчилик селекцияси станциясининг илмий ходимлари кейинги йилларда лимонни очиқ ҳавода ўстириш мақсадида тажриба тариқасида кўп ишлар қилдилар. Бироқ, бу ишга республикамиз иқлимининг қаттиқ континенталлиги жиддий тўғоноқ бўлмоқда. Маълумки, ҳатто Ўзбекистоннинг жанубида ҳам баъзи йиллари қишда 10-20 даражагача совуқ бўлади. Лимон дарахти эса 5 даража совуққа ҳам бардош беролмай нобуд бўлади.

Нима қилмоқ керак? Бу шифобахш ва айни вақтда нозик мева дарахтини совуқдан қандай асраш керак? Бу ғоят мушкул ишда олимларга химия фани мададкор бўлди. Лимонни совуқдан сақлаш мақсадида уни полиэтилен плёнкаларга ўраб қўйиш тажриба қилиб кўрилди. Натижа яхши бўлди. Қишда икки қават плёнкага ўраб очиқ ҳавода қолдирилган лимон дарахти зарарланмади ва нормал ривожланишда давом этди. Шу усулда ўстирилган лимон дарахтларидан станция ходимлари ўтган йили биринчи бор ҳосил олдилар. Меваларнинг оғирлиги 130 граммдан 186 граммгача бўлди.

Ўрта Осиё шароитида цитрус ўсимликлари ўстириш ва улардан мўл ҳосил олиш соҳасида Деновдаги Жанубий Ўзбекистон боғдорчилик ва узумчилик селекцияси станцияси коллективи олиб бораётган илмий-тажриба ишларининг натижалари совет қишлоқ хўжалик фанининг катта ютуғидир.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

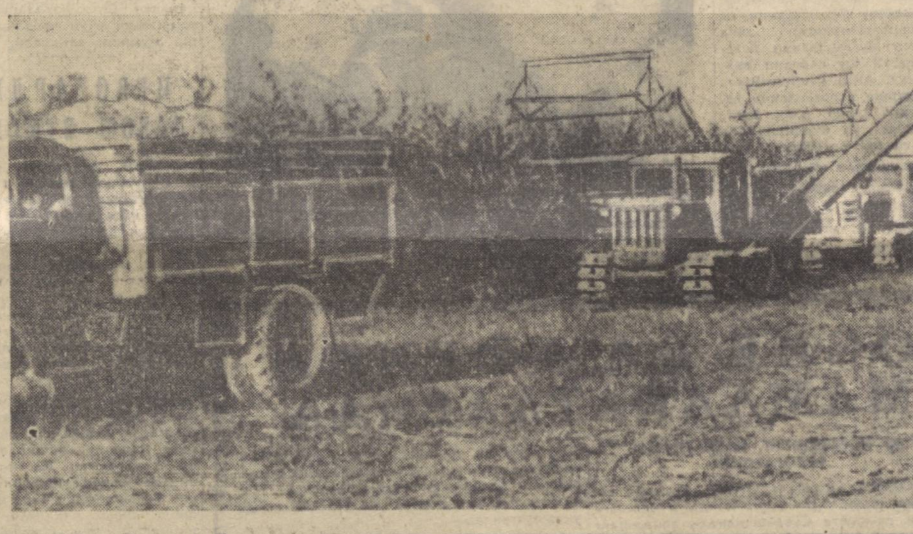

Хатирчи районидаги Калинин номли колхоз деҳқонлари чорва моллар учун зарур озуқа ҳисобланган маккажўхоридан мўл ҳосил етиштиришди. Бу ерда ҳар гектар ердаги экиндан 200 центнердан кўкпоя ўриб олиняпти. Суратда: маккажўхорини механизмлар ёрдамида ўриб-йиғиб олиш пайти.

З. Барноев фотоси.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Қардош Туркманистоннинг Чоржўй области филармонияси санъаткорлари Қарши районидаги «Бешкент» чорвачилик совхозида катта концерт бердилар.

М. Ражабов.

Бойсун районидаги Мичурин номли 44- ўрта мактабнинг ўқитувчилар коллективи жамоатчилик асосида мактаб биносини ремонтдан чиқариб, ўқув йилига тахт қилиб қўйди.

Б. Тўлаганов.

Самарқанд савдо кооператив институти доценти, философия фанлари кандидати Рустам Каримов райондаги Қорабулоқ, Қорамурт, Сайрам ва шунга ўхшаш қишлоқларда «Самарқанднинг 2500 йиллиги» га бағишланган суҳбатлар ўтказди.

Т. Йўлдошева.

ЖАСОРАТ ТАСВИРИ

КИНО

«26 апрелда маҳаллий вақт билан соат 5 дан 23 минут ўтганда Тошкентда кучли зилзила рўй берди. 35 минг уй вайрон бўлди. 78 минг оила бошпанасиз қолди. 207 мактаб, 259 болалар боғчаси ва яслиси, 149 касалхона ва поликлиника ишдан чиқди. Ҳалок бўлганлар ҳам бор. Кучли ер силкинишлари давом этмоқда...» 1966 йилнинг апрель ойида жаҳон матбуоти, радио ва телевидение Тошкентда кучли ер қимирлаш содир бўлганлигини билдириб, табиий офат келтирган талафот хусусида юқорида зикр этилган рақамларни тилга олиб ўтганди. Шундан буён орадан икки йилдан кўпроқ вақт ўтди. Тошкент зилзиласи ҳақида кўплаб бадиий асарлар яратилди. Ўзбек кино ҳужжатчилари ҳам кишини ҳаяжонга солувчи ана шу мавзуни ўз асарларида ёритишга жиддий эътибор бердилар. Бунинг самараси ўлароқ айрим қисқа метражли ҳужжатли фильмлар ҳамда шу кунларда Тошкентдаги Санъат саройида намойиш қилинаётган «Тошкент зилзиласи» номли тўламетражли бадиий-ҳужжатли фильми вужудга келди.

Кези келганда шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринлики, ўзбек киноҳужжатчилари ҳамиша халқимиз ҳаёти билан ҳамнафас бўлиб келяптилар. Республикамизда содир бўлган ҳар бир йирик воқеа улар томонидан кинолентага муҳрланмоқда. Хуллас, халқ ҳаётига ҳамнафас бўлишлик, турмушимизни кўзгудагидек равшан тасвирлаш ўзбек ҳужжатли кино санъатининг ажойиб фазилатларидан бири бўлиб қолди. Шу нуқтаи назардан қараганда «Тошкент зилзиласи» фильмини энг аввало ўзбек ҳужжатли кинематографиясининг ана шу ижодий анъанасининг изчил давом этишидир, деб таърифлаш мумкин.

«Тошкент зилзиласи» фильми қизиқиш билан томоша қилинади. Фильмда ҳам бадиий, ҳам ҳужжатли кинематографияларнинг тасвирий воситаларидан ўринли фойдаланилган, булар бир-бирига омухта қилиниб, ягона мақсадга — асарнинг бадиий-эстетик қувватини оширишга бўйсундирилган. Картинани томоша қилар эканмиз, баъзи ҳужжатли фильмларда бўлгани каби факт ва рақамларнинг тўғридан тўғри баёнига, оддий ифодаланишига дуч келмаймиз, балки унда факт ва рақамлардан энг саралари, томошабинни тўлқинлантирувчи ибратлилари тилга олинади ва бадиий таҳлил этилади. Бу эса ўз навбатида фильмнинг ҳам ҳужжатлилик, ҳам бадиийлик кучини оширишга ёрдам берган. «Тошкент зилзиласи» фильмининг бадиий-ҳужжатли киноасар дейилишига боис ҳам шу.

Фильмнинг марказий қаҳрамони — халқ. У тасвир кўлами кенг асардир. Унда табиий офат туфайли тошкентликлар бошига тушган катта ташвиш ва буни бартараф этиш учун олиб борилган умумхалқ кураши тасвирланади. Маълумки, кучли ер силкинишлари туфайли Тошкент шаҳри марказидаги деярли барча иморатлар вайрон бўлди, қарийб 2 миллион квадрат метр турар-жой бинолари яшаш учун яроқсиз ва хавфли бўлиб қолди. Фильмда ана шу бузилган ва нураган иморатлар тасвири айнан берилган. Бу эса зилзила натижасида тошкентликлар бошига тушган фожианинг қандай даҳшатли эканлигини томошабин кўз ўнгида яққол гавдалантиради. Лекин, бу фожиа қанчалик кучли бўлмасин, барибир тошкентликлар иродасини букolmasди. Чунки Коммунистик партия ва Совет ҳукумати тошкентликларга ғамхўрлик ва меҳрибонлик кўрсатди, 230 миллионли совет халқи тошкентликларга мададкор бўлди. Шундай кучли суянчиққа эга бўлган тошкентликлар ер силкинишлари давом этиб турган ўша оғир дамларда ўзларининг ёлғиз эмасликларини яққол ҳис этардилар. Биринчи кучли зилзила содир бўлгандан кейинги дастлабки соатлардаёқ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ўртоқларнинг тезлик билан Тошкентга етиб келишлари, зилзила оқибатларини бартараф этиш, табиий офатдан зарар кўрган кишиларга ёрдам кўрсатишни ташкил этишга бағишланган мажлисда қатнашишлари тасвирланган эпизодлар айниқса ҳаяжон билан томоша қилинади. Бу кинокадрларда Коммунистик партия ва совет ҳукуматининг халқимизга нақадар меҳрибонлиги ва ғамхўрлиги ўзининг ёрқин ифодасини топгандир.

Тошкентликлар бир ярим миллионга яқин кишини ташкил этадилар. Аммо, Тошкентда табиий офат рўй берган, бунинг оқибатларини тугатиш учун кураш олиб борилган ўша оғир дамларда улар ўзларини 230 миллион киши деб тасаввур қилдилар. Чунки тошкентликларга улуғ Ватанимиздаги барча халқлар ёрдам қўлини чўздилар. Мамлакатимиздаги кўпгина шаҳарлардан тошкентликлар номига иш ва уй-жой билан таъмин этиш ҳақидаги таклифномалар келди. Барча қардош республикаларда зилзиладан зиён кўрган Тошкент аҳолисига ёрдам кўрсатиш чоралари кўрилди. Янги Тошкентни барпо этиш учун шаҳримизга қардош республикалардан қурилиш поездлари келди. Совет халқининг бутун диққат-эътибори Тошкентга қаратилди. Шаҳримизда табиий офат оқибатларини тугатиш учун умумхалқ кураши бошланди. Фильмда ана шу кураш, бу борада қардошларимиз кўрсатган олий ҳиммат ҳаяжонга солувчи лавҳаларда акс эттирилган. Шу нуқтаи назардан асарга ёндошилса, уни биродарлик, дўстлик, ҳамжиҳатлилик куйланган қўшиқ-қасида дейиш мумкин. Зотан, Тошкентда табиий офат рўй берган оғир дамларда совет халқларининг бузилмас дўстлиги яна бир имтиҳондан ўтди, янада мустаҳкамланди. Фильмда совет халқлари ўртасида дўстлик, биродарлик туйғулари нақадар чуқур илдиз отганлиги, у ғоятда мустаҳкам заминга эга эканлиги таъсирчан лавҳаларда тасвирланади.

Зилзила энг аввало тошкентликлар иродасига ҳам зўр имтиҳон бўлди. Улар оғир дамларда ҳам ҳеч таҳликага тушмадилар, янги ва гўзал Тошкентни барпо қилиш учун ажойиб жасорат намуналарини кўрсатдилар. Бу нарса фильмда шаҳардаги завод ва фабрикаларда иш бетўхтов давом этгани, соғлиқни сақлаш муассасалари, тиббий ходимлар палаталарда иш олиб боргани, шаҳарда осойишталик ва тартиб ҳамма вақт ҳукмронлик қилгани тасвирланган эпизодларда алоҳида таъкидланади.

«Тошкент зилзиласи» фильмининг муаллифлари Генрих Гурков ва Малик Қаюмовлар бу асарларида табиий офат келтирган зиён-заҳматни, унинг оқибатларини тугатишдаги тошкентликлар кўрсатган жасоратни, бу борада уларга бутун совет халқи мададкор бўлганлигини кенг кўламда ифодалашга муваффақ бўлганлар. Фильмни СССР халқ артисти, кинорежиссёр Малик Қаюмов постановка қилган. Уни Д. Салимов, Н. Азимов, Т. Нодиров, Э. Тимлин, Ҳ. Файзиев, Т. Рўзиев каби бир гуруҳ кинооператорлар суратга олишган. Айтиш мумкинки, фильмни суратга олган кинochилар ҳам жасорат намунасини кўрсатишган, кучли ер қимирлашлари давом этиб турган пайтда киноаппаратларни ишга солганлар. Натижада зилзила кунларидаги Тошкент манзараси кўриниши ҳам фильмга алоҳида таъсирчанлик бағишлаган. Айниқса, 1966 йилнинг 26 апрелида суратга олинган лавҳалар, бундан кейин содир бўлган довул акс эттирилган кинокадрлар ғоят усталик билан лентаrange туширилгандир. Шунингдек, бу фильмда таққослаш усулидан ҳам ўринли фойдаланилган. Хуллас, «Тошкент зилзиласи» бадиий-ҳужжатли фильми Тошкент [illegible] рактерини кўрсатувчи, тошкентликларнинг иродасини, [illegible] кентни барпо этишда [illegible] ларимиз кўрсатган жасо[illegible] тасвирловчи баркамол асар[illegible]. Унинг бир қатор кинофести[illegible] ларда юксак мукофотларга [illegible] вор бўлганлиги ана шунга [illegible] лолат беради.

Абдуқаҳҳор ИБР[illegible]

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ ХАБАРЛАРИ

«ЛОЛА» — ПАХТАКОРЛАРГА

«Лола» келибди дейишса, колхоздаги ёшу-қарининг қувончи ичига сиғмай кетади. Бу ансамблни Фарғона областидагилар ҳам яхши билишади. Ўзбекистон районидаги Яйпан қишлоғи маданият уйи қошидаги бу ансамбль 25 кишидан иборатдир. Уларга республикада хизмат кўрсатган маданият ходими О. Зоҳидов раҳбарлик қилмоқда.

«Лола» ансамбли қатнашчилари райондаги Ғафур Ғулом, «Пахтақайнар», Ленин, Охунбобоев номли ва «Комсомол» колхозларида бўлишиб, ўзларининг янги қўшиқ, рақслари билан пахтакорларни хушнуд этдилар.

С. ХОЛМАТОВ.

ЛЕРМОНТОВ ҚАҲРАМОНЛАРИ САҲНАДА

Каттақўрғон шаҳар ўзбек Давлат драма театрининг ижодий коллективи ўз репертуарини яна бир саҳна асари билан бойитди. Театр режиссёри Н. Шомуродов буюк рус шоири М. Ю. Лермонтовнинг «Испанлар» деб аталувчи 5 пардали трагедиясини саҳналаштиришга эришди. Саҳна безаги ва манзарали суратларни рассом А. А. Ларин чизган.

Асардаги бош қаҳрамон — Фернандо ролини Островский номидаги театр ва рассомчилик санъати институтининг студенти А. Ҳакимов маҳорат билан ўйнамоқда.

Г. ЭРГАШЕВА.

«АЛИШЕР НАВОИЙ» МАКТАБ САҲНАСИДА

Яқинда Фарғонадаги Мичурин номли мактабда Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Кечада шоирнинг шеърлари, ғазал ва достонларидан парчалар ўқилди. Сўнг мактабнинг юқори синф ўқувчилари «Алишер Навоий» драмасининг баъзи саҳна кўринишларини намойиш этдилар. Алишер ва Гули ролида ўйнаган Ш. Арслонов ва Т. Қурбоновалар кеча қатнашчиларида яхши таассурот қолдирдилар.

М. ЖЎРАЕВА.

ЧОРВАДОРЛАР МАМНУН

Республикада хизмат кўрсатган артист Таваккал Қодиров бошчилигидаги бир группа Фарғона область санъаткорлари Ўрта Чирчиқ районидаги «Тошкент» совхозининг «Ўзар» қишлоғи клубида катта программада концерт бердилар. Дилрабо куй, мазмунли қўшиқ ва шўх рақслар дала соҳибкорларига манзур бўлди.

А. ОМОНБОЕВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

РЕВОЛЮЦИЯНИНГ 23 ЙИЛЛИГИ

ХАНОЙ, 19 август. (ТАСС). «Нян зан» газетаси ўзининг бугунги бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: 1945 йил август революциясидан кейин 23 йил ўтган ҳозирги вақтда ўша революциянинг алангаси, ҳужумлар ва ғалабалар алангаси илгари мисли кўрилмаган куч билан ловуллаб турибди. Вьетнам Демократик Республикасининг байроғи—Вьетнам мустақиллиги, суверенитети, бирлиги ва территориал бутунлигининг байроғидир. АҚШ империалистлари тарих ғилдирагини тескари айлантириб юборишга уриниб, бизнинг миллатимизни қулликка, бахтсизликка, қоронғи ва таҳқиромуз ҳаёт кечиришга маҳкум этмоқчи бўлаётир. Қўшма Штатлар тузган ва улар қалбакичилик билан «мустақил» «эркин» «демократик» ҳукумат деган ёрлиқлар тақиб қўйган қўғирчоқ режим империализмнинг ана шу ниятини амалга оширмоқчи бўляпти.

Вьетнам фронтларидаги АҚШнинг ҳаракатлари, унинг Париждаги суҳбатда тутаётган ўжарлик позицияси, деб ёзади газета, Қўшма Штатларнинг ҳукмрон гуруҳи агрессив, жиноятқорона урушдан воз кечмаганлигини кўрсатиб турибди. Бу урушдан кузатилган мақсад—Жанубий Вьетнамни янги типдаги мустамлакага ва АҚШнинг ҳарбий базасига айлантириш сиёсатини амалга оширишдан иборат. Бутун мамлакатимизнинг халқи ана шу жиддий вазият шароитида ўзининг ҳушёрлигини оширмоқда ва ватанни қутқариб қолиш учун курашни кучайтиришга қаттиқ бел боғламоқда.

Август революциясининг руҳи, деб ёзади «Нян зан» газетаси, бутун миллатни ажнабий босқинчиларга қарши, тўла ғалабага эришмоқ учун курашга жипслаштириш сиёсатининг руҳидир. Бу сиёсат жанубда Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг сиёсий программасида ҳамда миллий демократик ва тинчликсевар кучлар иттифоқи тузилганлигида ўзининг жуда яхши ифодасини топди.

Шимолда эса бу сиёсат социалистик тузумнинг мустаҳкам негизига таянади.

Август революциясининг руҳи барча ватандошларимизни ва бутун мамлакатимиздаги жангчиларни руҳлантиради, деб таъкидланади бош мақоланинг пировардида.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ЖАНГЛАР

ЛОНДОН, 20 август. (ТАСС). Чет эл агентликларининг Сайгондан берган хабарларига кўра, Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг бўлинмалари кеча ва бугун эрталаб Америка — Сайгон қўшинларининг позицияларига яна ҳужум қилганлар. Жанглар Меконг дарёси дельтаси районида, Сайгон яқинида ҳамда Жанубий Вьетнамнинг шимолий вилоятларида бўлган.

Американлар кеча Жанубий Вьетнам пойтахтининг шимолида «тозалаш» операцияси ўтказган вақтда 100 дан ортиқ кишидан маҳрум бўлганлар. Контум шаҳри яқинида жанглар давом этмоқда. Бу ерда ватанпарварлар махсус вазифани бажарувчи Америка қўшинлари лагерига ҳужум қилганлар. Камбоджа чегараси яқинида ҳам худди шундай лагерга ҳужум қилинган.

Кеча кечқурун Плейку шаҳри яқинида Америка — Сайгон қўшинлари билан ватанпарварлар ўртасида катта жанг бўлган. «Иттифоқчилар» 60 кишидан ажралганлар.

Озодлик армиясининг жангчилари Американинг энг катта ҳарбий базаси жойлашган Дананг районида денгиз пиёда аскарлар аванпостини тормор этганлар. Рейтер агентлигининг хабарларига кўра, жазо отрядидан жами 34 киши ўлдирилган.

ҲАМОН АВВАЛГИЧА ЙЎЛ ТУТИЛМОҚДА

ВАШИНГТОН. 20 август. (ТАСС). Қўшма Штатлар ВДРни ваҳшиёна бомбардимон қилишни давом эттираверади. Чет элларда бўлган уруш ветеранлари реакцион ташкилотининг кеча Детройтда бўлган съездида сўзга чиққан президент Жонсон АҚШ бомбардимон қилишни батамом тўхтатиш ниятида эмас, деди.

Бундан бир неча кун аввал мудофаа министри Клиффорд худди шундай гапларни айтган эди. Буларнинг ҳаммаси АҚШ Вьетнам масаласида асосий эътиборни қуролли кучларга қаратиб. «янада қаттиқроқ» позиция тутаётганлиги тўғрисида Америка ва жаҳон матбуоти бераётган хабарларни тасдиқлайди, холос.

СЕНАТОР МАККАРТИНИНГ ТАЛАБИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Сенатор Южин Маккарти, Қўшма Штатлар Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилишни ва ўққа тутишни дарҳол ва тамомила тўхтатсин ва шунингдек, Жанубий Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини камайтиришга киришсин, деб талаб қилди.

Президентлик лавозимига демократик партиядан ўзини номзод қилиб кўрсаттиришга интилаётган Маккарти Жанубий Вьетнамда Марказий озодлик фронти вакилларининг иштироки билан янги ҳукумат тузишни ҳам таклиф қилди.

Сенатор Маккарти ўзининг шу таклифларини демократик партия комитетининг кўриб чиқиши учун тақдим этиладиган программ ҳужжатда баён қилиб берди.

БАЗАЛАР КЎПАЙТИРИЛАДИ

ТОКИО. (ТАСС). «Майнити» газетасининг хабар беришича, Окинавадаги Америка ҳарбий қўмондонлигининг вакили АҚШнинг шу оролдаги ўз ҳарбий иншоотларини анча кўпайтириш планлари борлигини Японияning нуфузли доираларига маълум қилган.

Ҳозирги вақтда Окинава оролида АҚШ қуруқликдаги армиясининг 65 та базаси, 13 та ҳарбий денгиз базаси, пиёда қўшинларининг 15 та базаси, 24 та ҳарбий ҳаво базаси, — АҚШнинг жами 117 та ҳарбий базаси бор.

Яна 120 га яқин ҳарбий объект қуриш мўлжалланмоқда. Окинавада АҚШнинг базаларини янада кўпайтириш планлари Японияда катта ташвиш туғдирди.

Ҳиндистон республикаси. Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларида филлар азалдан деярли барча ишларни бажариб келишади. Шунинг учун ҳам филларни ушлаб, қўлга ўргатиш кўп йиллардан бери давом этиб келаётгани таажжубланарли ҳол эмас. Суратда: томошабинлар махсус тайёрланган пистирмада филларни «Кхеда» усули билан ушлашни кузатишяпти.

ТАСС фотохроникаси.

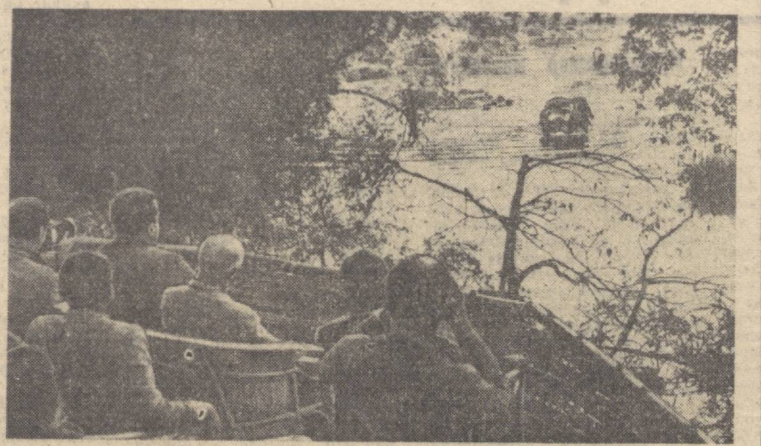

Париждаги ВДР делегацияси вакилининг матбуот конференцияси

ПАРИЖ, 20 август. (ТАСС). Парижда бўлаётган расмий суҳбатлардаги Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг вакили Нгуен Тхань Ле кеча ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, Вьетнамдаги Америка жиноятларини текширувчи комиссиянинг сўнгги докладидаги маълумотларни айтиб берди. Бу маълумотлар Қўшма Штатларнинг уруш ҳаракатларини кучайтираётганлигидан далолат беради.

Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг вакили журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, АҚШ Женева битимларини ва демилитарлаштирилган зона статусини бузганлигини эслатиб ўтди. У шу нарсани таъкидладики, АҚШ ўзининг Вьетнамга қарши агрессиясини давом эттира берар экан, Вьетнам халқи ўз бурчини адо этиб, ана шу агрессияга қарши курашишдан иборат ўз ҳуқуқини амалга ошира беради. Бу, — деди у, — Шимол ва Жанубдаги 31 миллион вьетнамликларнинг ҳуқуқи ва бурчидир.

Исроил агрессорлари Бирлашган Араб Республикаси, Иордания ва Суриянинг чегара районларини ёвузларча бомбардимон қилмоқдалар ва тўплардан ўққа тутмоқдалар. Суратда: Исроил агрессорларининг тўпларидан Сувайшда вайрон бўлган касалхона биноси.

ТАСС фотохроникаси.

ИОРДАНИЯ ВАКИЛИНИНГ МАКТУБИ

НЬЮ-ЙОРК, 20 август. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги Иордания доимий вакили Алфарра БМТ Бош секретари У Тангга мактуб йўллади. Бу мактубда миллатчилик руҳидаги Исроил ёшлари 18 августда Қуддуснинг араб аҳолисига ҳужум қилганлиги хабар қилинади. Алфарра бу ҳужум Исроил полициясининг очиқдан-очиқ йўл қўйиб бериши натижасида қилинганлигини таъкидлайди. Иордания вакилининг мактуби Хавфсизлик Кенгаши аъзолари ўртасида тарқатилди. Мактубда кенгаш Исроил оккупация қилган территорияларда арабларнинг хавфсизлигини таъминлашни Исроилдан талаб қилувчи резолюцияларнинг бажарилиши учун чоралар кўриши мумкин, дейилади.

ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОММАН, 20 август. (ТАСС). Исроил агрессорлари ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни кеча икки марта буздилар. Иордан дарёси водийсининг шимолий қисмида жойлашган Алманшия қишлоқчасига тонг саҳарда милтиқ, пулемёт ва тўпдан ўқ ёғдирилган. Соат 18 да Алманшия, шунингдек Кхирбет Чехаба қишлоғи яна ўққа тутилди. Агрессорларга қарата жавоб ўти очилди.

Иордания ҳарбий қўмондонлиги вакилининг айтишича, 90 минут давом қилган отишмада Иордания қўшинлари талафот кўрмаган. Исроил томонидаги ўқ-дори омбори ёндириб юборилган, бир автомашина яксон қилинган. Исроилнинг 9 солдати ўлдирилган.

Исроил агрессорлари бугун эрталаб ўз иғвогарликларини яна бошладилар. Улар маҳаллий вақт билан эрталаб соат 3 дан 30 минут ўтганда Бэйсан водийсида, орадан бир неча минут ўтгач, Иордан дарёси водийсида ўт очдилар. Иккала ҳолда ҳам Иордания қўшинлари жавоб ўқи уздилар.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

● ИСРОИЛНИНГ НАВБАТДАГИ ИҒВОГАРЛИГИ

ҚОҲИРА. 20 август, (ТАСС). Якшанба куни кечқурун Исроилнинг «мираж» типидаги икки самолёти Сувайш канали зонасининг шимолий қисмида Бирлашган Араб Республикасининг осмонига бостириб кирди. Бирлашган Араб Республикасининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ўт очиб уларни ҳайдаб юборди.

Бирлашган Араб Республикаси қуролли кучларининг қўмондонлиги шу ҳақдаги ўз ахборотида мазкур самолётлардан бири шикастланган бўлса керак, деб таъкидлайди.

● АРАБ ПАРТИЗАНЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲАРАКАТЛАРИ

ҚОҲИРА, 20 август. (ТАСС). «Ал-Асифа» ташкилоти қўмондонлигининг кеча «Ижипшин газетт» газетасида эълон қилинган ахборотида айтилишича, 13 августда араб ватанпарварлари Алхасаб қишлоғи яқинида Исроил қўшинларига ҳужум қилганлар. Шу ҳужум вақтида Исроил солдатларидан бир неча киши ўлдирилди.

14 августда Исроил бронетранспортёрларидан иккитаси Ал-Касеб водийсидаги йўлда партизанлар қўйган минага дуч келиб, портлаб кетди

15 августда, дейилади сўнгра ахборотда, араб партизанлари Ал-Касеб водийси районидаги ҳарбийлар меҳмонхонасига гранаталар ташлаганлар ва уни пулемётлардан ўққа тутганлар.

● СУРИЯДА МАҲАЛЛИЙ ЎЗ-ЎЗИНИ БОШҚАРИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ

ДАМАШҚ, 20 август. (ТАСС). Сурия Араб Республикасида икки ой мобайнида маҳаллий ўз-ўзини бошқариш тўғрисидаги қонун лойиҳасини бутун халқ муҳокама қилди.

Шаҳарларда ва қишлоқлардаги ҳокимият халқ кенгашлари шаклида тузилиши қонун лойиҳасида кўзда тутилган ана шу кенгашни саноатга, қишлоқ хўжалигига ички савдога, транспортга, қурилишга ва йўлларни ремонт қилишга, маориф, тарбия, маданият, социал таъминот, соғлиқни сақлаш ва иш билан таъминлаш масалаларига раҳбарлик қилади. Кенгашлар умумий яширин овоз билан уч йил муддатга сайланади. Уларнинг составида ишчилар, деҳқонлар ва косиблар камида 60 процент бўлиши керак.

Ана шу қонун лойиҳасининг тасдиқланиши ва амалга оширилиши Суриядаги демократик ўзгаришлар йўлида қўйилган яна бир қадам бўлиши шубҳасиз.

ПЛАННИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

АДАН. (ТАСС). Жанубий Яман Халқ Республикасининг президенти Кахтан Аш-Шаабий Миллий планлаштириш олий комитетини тузиш тўғрисида фармон чиқарди.

Илгари мамлакат экономикасининг турли тармоқларини планлаштириш билан манфаатдор турли министрликлар шуғулланар ва бир-бирларидан мустақил равишда иш олиб борар эдилар. Янги фармонга кўра, министрликларнинг бу соҳадаги фаолияти ҳукуматнинг бирлашган программасига бўйсундирилади.

РЕАКЦИЯ ҲАДДАН ОШЯПТИ

ПРАГА, 20 август. (ТАСС). «Руде право» газетаси бугун қуйидаги хабарни эълон қилди: «Брно шаҳридаги 3 кл подшипник заводини муҳофаза қилувчи ходимлардан бири нуқул таҳдиддан иборат бўлган бир хат олди. Бу хатга ҳеч ким имзо қўймаган. Хатда Чехословакия Коммунистик партиясига, катта ва кичик даражадаги коммунистларга ва айниқса, халқ милициясига нуқул туҳматдан иборат гаплар ёзилган. «Махфий комитет» секретари имзо чеккан варақа ўн моддадан иборат бўлиб, унинг охирги — ўнинчи моддасида бундай дейилади: «Заводни муҳофаза қилувчи ходимнинг ҳар қайсиси шу мурожаатни олиши билан уни дарров завод дарвозасидаги контроль соат олдига осиб қўяди. Агар шу мурожаатни осиб қўймаса, уни корхонадаги халқ милициясининг бошлиғини ўлдириш вақтида отиб ташлаймиз».

Мана шу таҳдидга қарамай, заводни муҳофаза қилувчи ходим ким ёзганлиги номаълум бўлган бу варақани бизга келтириб берди. Шу сабабли биз «махфий комитет»нинг муддаоси нималигини газетхонларимизга хабар қилишимиз мумкин. Аввало мазкур варақада: «Заводларда коммунистлар билан шафқатсиз кураш бошланглар, ҳокимиятни уларнинг қўлидан тортиб олинглар» деб йўл-йўриқ берилган. Варақада заводлардаги хўжалик ходимларини қандай қилиб йўқотиш, коммунистларнинг ва айниқса партия ташкилоти бошлиқларининг обрўйини қандай қилиб тўкиш, Чехословакия Коммунистик партиясининг завод комитетларини қандай қилиб бузиш ва ҳатто шу комитетларнинг актив аъзоларини ва раҳбарларини қандай қилиб ушлаб олиш кераклиги ўргатилган. Бу— варақанинг фақат «сиёсий» қисми. Варақанинг иккинчи ярми нуқул одамларни ўлдиришга даъват қилишдан иборат. («Уларни аямай ўлдира беринглар!»). Пистирмадан туриб ўққа тутинглар, қурол-яроғларни босиб олиб қўлга киритинглар, дейилади варақада.

Агар бундай ҳодиса кейинги икки ҳафта ичида битта-яримтагина бўлганида эди, агар шу билан конкрет равишда боғланган бошқа бир қанча фактлар, масалан, Прагадаги Пршикопда имзолар тўплаш чоғидаги можаролар содир бўлмаганида эди, бу варақани ақли паст одам ёзган, деб ҳисоблаш мумкин бўлур эди. Мутлақо равшандирки, варақада қилинмоқчи бўлган ёмонликларнинг шу вақтгача гарчи биттаси ҳам амалга оширилмаган бўлса-да, аммо буларнинг ҳаммаси бизда халқ милицияси нима учун тузилганлигини ва у бундан буён ҳам ўз ишини давом эттиришини муқаррар равишда исботлаб бермоқда. Бутун гап шундаки, гражданларимизнинг хавфсизлиги, сиҳат-саломатлиги ва ҳаёти таҳлика остида қолмаслиги учун, биз бошлаган янгиланиш жараёнидан ҳеч ким суиистеъмол қила олмаслиги учун бу давлатда тартиб ва қонунларга риоя қилинмоғи керак. Биз бошлаган янгиланишни давом эттира берамиз ва поёнига етказамиз. Шундай қилиб деб, ёзади пировардида «Руде право» газетаси, ривожланишнинг ҳозирги босқичида халқ милицияси стабиллаштирувчи зарур омил бўлиб турибди, биз давом этаётган демократлаштириш манфаатларини ва ҳамманинг хавфсизлигини таъминлаш манфаатларини кўзлаётганлигимиз учун ҳам биз бу фактордан воз кеча олмаймиз».

ОБ-ХАВО

Бугун Ўзбекистоннинг барча районларида ҳаво бир оз булутли ва қуруқ келади. Шарқдан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсиб, Бухоро чўл районларида 17 метргача етади. Ҳарорат 33-38 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳавонинг бир оз булутли бўлиши кутилади. Иссиқлик 28-30 даража бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт (ёш ижрочилар). 9.30 — Б. Гиенко. «Украина сюитаси». 10.30 — Концерт. 11.15 — «Ишлаб чиқариш етакчиси». 11.25 — Концерт. 12.15 — Молдавия радиосининг эшиттириши. 13.30 — Экран куйлари. 16.10 — «Ўрмондаги уйча». Шопен ҳаётидан шингил ҳикоя. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00— «Бошланғич партия ташкилотларида идеология ишларининг қўйилиши» (С. Қўлдошева сўзи). 18.10 — Қўшиқлар. 19.20 — Татар куйлари. 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 20.30 — «Пахтакор» — «Қайрат» командалари ўртасида футбол. 21.15 — Концерт (дала меҳнаткашлари учун). 22.20 — Халқ қўшиқлари. 22.40 — М. Горький. «Хон ва хонзода» (радиоинсценировка). 23.15 — «Менинг Ватаним» (адабий-музикали эшиттириш).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 19.00 — **Тамбу-Ламбу** (болалар учун кинофильм). 19.30 — **«Пахтакор» — «Қайрат» командалари ўртасида футбол**, танаффус вақтида **телеянгиликлар.**

Ўзбек тилида: 21.15 — **Телеянгиликлар.** 21.30 — **Ильич орзуси амалда. Чуст жилоси.** 21.55 — **Узукдаги сув париси** (бадиий фильмнинг биринчи серияси, рус тилида). 23.30 — Ўзбекистон санъат усталари. **А. Абдураҳмонов.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Олмаота кўрсатади.**
20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Сентябрь арафасида** (болалар учун). 20.20— **Балет кечаси.** 21.00 — **Янги иқтисодий ислоҳот амалда** (суҳбат).

Рус тилида: 21.15 — **Шелменко-деншчик** (бадиий фильм). 23.30 — **Рус куйлари.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/VIII да **Бағри тош**, 23/VIII да **Ўғил уйлантириш.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта совриn — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 2 ярим, кеч 6 ва 9-15 минутда).

Соядаги одам — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Менинг ҳаётимсан — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун)

Ҳамшаҳарлар — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10-40 минутда бошланади)

Бошқа ҳеч ким — «ФЕСТИВАЛЬ».

Соядаги одам — «ХИВА».

Менинг ҳаётимсан — НАВОИЙ номли.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

22 август кеч соат 7 яримда

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН **«Қайрат»** (Олмаота) — **«Пахтакор»** (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

26 август кеч соат 7 да

СССР кубоги учун **«Шахтёр»** (Донецк) — **«Пахтакор»** (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

29 август кеч соат 7 да

ФУТБОЛ БЎЙИЧА

Покистон (терма) — **«Пахтакор»** (Тошкент) командалари ўртасида

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

ТЕЗ КУНДА

50-МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ

Янги бинода.

УЗБЕККОНЦЕРТ
Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
23—24 августда

БОШҚИРДИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ КЕЧАСИ

БОШҚИРДИСТОН ВА ТАТАРИСТОН МУЗИКАСИ, АШУЛАСИ, РАҚСИ, САТИРА ВА ЮМОРЛАРИ.

Кечада РСФСР халқ артисти **МАГАФУР ХИСМАТУЛЛИН**

Республикада хизмат кўрсатган артистлар: **Хусаин МАЗИТОВ, Салих ХУСНИЯРОВ, Рим БАКИРОВ, Альфред СУЛТАНОВ;** опера ва балет театри солисткаси **Назия АЛОЯРОВА;** филармония солистлари: **Ханифа БАКИРОВА, Назия ХАБИБУЛЛИНА, Нияз МАМИН, Мазит ГАЙФУЛЛИН** қатнашадилар.

Программани **ХАБИБУЛЛИНА** олиб боради.

Баянчилар — **А. СУЛТАНОВ** ва **М. ГАЙНУТДИНОВ.**

Программа татар тилида олиб борилади.

Кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
25 августда

М. Қори Ёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Олмахон ҲАЙИТОВА, Меҳри АБДУЛЛАЕВА,** солистлар: **Зокиржон СУЛТОНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Жуманиёз СОБИРОВ, Ҳайриддин ФАЕЗОВ** ва бошқалар қатнашади.

Программани Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна Тожибоева олиб боради.

УЗГЛАВХЛЕБНИНГ БИР ЙИЛЛИК МАКТАБИ
1968—1969 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб қуйидаги мутахассисликлар бўйича Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари учун малакали кадрлар тайёрлайди: **нон-булка маҳсулотлари мутахассислари, ширин маҳсулотлар чондитери.**

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Мактабга 7 ва 10 синф ҳажмида маълумотли, 17 дан 35 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар уч марта иссиқ овқат ва стипендия билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чиғатой кўчаси, 2-тупик, 70-уй (1, 2, 4, 7-троллейбусларнинг «Калинин майдони» бекати).

«УЗКОЛХОЗОРГПРОЕКТ» ИНСТИТУТИГА

қуйидаги мутахассисликлар бўйича қурилишда лойиҳалаш ва техник ёрдам кўрсатувчи инженер ва техниклар:

архитекторлар, қурувчилар, ёғочсозлик, керамика ва йиғма темир-бетон буюмлари, теплотехника, водопровод ва канализация бўйича технологлар; электриклар, топографлар, лойиҳа бош инженерлари, бош мутахассислар, бўлимлар бошлиғи ва бошлиқлар ўринбосарлари, катта инженерлар, инженерлар, катта техниклар ва техниклар вазифасига, геологлар, шунингдек **нашриёт ва виставка бўлимлари бошлиқлари ва ишчилари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Урицкий кўчаси, 7-уй (9, 11, 19, 49, 56-автобуслар, 2-трамвайнинг «Урицкий кўчаси» бекати).

«СРЕДАЗГИПРОТОРГ» ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИГА

инженерлар ва техниклар: қурувчи-конструкторлар, архитекторлар, сантехниклар, сметачилар, топограф; бухгалтер, нусха кўчирувчилар, муқовачилар, хўжалик ишлари мудири

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент, Ленинск шаҳри, Крупская кўчаси, 57-уй

Тошкент шаҳар 10-касалхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари шу касалхона поликлиникасининг бўлим мудири **Акрам Ғуломович ҒУЛОМОВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32038, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85. Бухоро 31—41. Қарши 22—82. Нукус 42—62. Самарқанд 31—972. Термиз 23—27. Фарғона 41—88. Урганч 34—55.

Б. № — 196. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64633. Р. 02727.